

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

Бочарова Ю.Г., Кожухова Т.В., Чернега О.Б., Кошель В.О.,
Воробйова Ю.М., Яковенко Ю.В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ
«Міжнародна інвестиційна діяльність»

Ступінь: бакалавр

Кривий Ріг
2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

Бочарова Ю.Г., Кожухова Т.В., Чернега О.Б., Кошель В.О.,
Воробйова Ю.М., Яковенко Ю.В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ
«Міжнародна інвестиційна діяльність»

Ступінь: бакалавр

Затверджено на засіданні
кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин
Протокол № 7
від “23” листопада 2020 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол № 3
від “24” листопада 2020 р.

Кривий Ріг
2020

УДК 339.972

Бочарова, Ю.Г.

Міжнародна інвестиційна діяльність [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / Бочарова Ю.Г., Кожухова Т.В., Чернега О.Б., Кошель В.О., Воробйова Ю.М., Яковенко Ю.В., Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економіки та міжнародних економічних відносин. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 68 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань з організації самостійної роботи та розподілу балів за видами робіт, що виконуються здобувачами протягом вивчення дисципліни.

УДК 339.972

© Бочарова Ю.Г., Кожухова Т.В., Чернега О.Б., Кошель В.О., Воробйова Ю.М., Яковенко Ю.В., 2020

© Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	11
Змістовий модуль 1.	12
Змістовий модуль 2.	12
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	19
Змістовий модуль 1.	20
Змістовий модуль 2.	24

ВСТУП

Нерівномірність забезпеченості країн економічними ресурсами, відмінності в умовах господарювання, розвиток міжнародного бізнесу та інших явищ та процесів, що супроводжують глобалізацію, обумовлюють активний розвиток міжнародної інвестиційної діяльності. Міжнародна інвестиційна діяльність стає важливою умовою ефективного розвитку як окремих суб'єктів господарювання, так і країн.

Міжнародна інвестиційна діяльність як навчальна дисципліна має на меті формування комплексу знань про міжнародні інвестиційні процеси, особливості та механізми залучення країн до міжнародної інвестиційної діяльності, і, як наслідок, спрямована на вирішення наступних завдань: ознайомлення із теоретичними засадами міжнародної інвестиційної діяльності, основними детермінантами розвитку міжнародних інвестиційних процесів, особливостями розвитку міжнародного прямого та портфельного інвестування, інструментами та методами аналізу та оцінки стану, динаміки та ефективності міжнародної інвестиційної діяльності, специфікою державного та наднаціонального регулювання інвестиційної діяльності, особливостями участі України в міжнародному русі прямих і портфельних інвестицій.

Перелік компетенцій, яких набуде студент після опанування дисципліни:

знання і розуміння:

знання та розуміння теоретичних засад міжнародної інвестиційної діяльності, основних детермінантів розвитку міжнародних інвестиційних процесів;

знання та розуміння інструментів та методів аналізу та оцінки стану, динаміки та ефективності міжнародної інвестиційної діяльності;

знання та розуміння специфіки державного та наднаціонального регулювання інвестиційної діяльності;

застосування знань і розуміння:

уміння проводити аналіз та оцінку ефективності міжнародної інвестиційної діяльності;

уміння розробляти та обґрунтовувати стратегію підвищення ефективності міжнародної інвестиційної діяльності країн, у т.ч. й України.

Особливості дисципліни. Міжнародна інвестиційна діяльність – гібридна дисципліна, яка поєднує аудиторну (32 години лекцій та 24 години практичних занять) та позааудиторну активності (Moodle).

ЧАСТИНА 1.
ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни денна/заочна форма навчання
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова дисципліна
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	32 / 8
Практичні / семінарські, годин	24 / 8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	94 / 134
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	6,7
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль – формування комплексу знань про міжнародні інвестиційні процеси, особливості та механізми залучення країн до міжнародної інвестиційної діяльності.

Завдання: ознайомлення із теоретичними засадами міжнародної інвестиційної діяльності, основними детермінантами розвитку міжнародних інвестиційних процесів, особливостями розвитку міжнародного прямого та портфельного інвестування, інструментами та методами аналізу та оцінки стану, динаміки та ефективності міжнародної інвестиційної діяльності, специфікою державного та наднаціонального регулювання інвестиційної діяльності, особливостями участі України в міжнародному русі прямих і портфельних інвестицій.

Предмет: міжнародні інвестиційні процеси.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Міжнародна інвестиційна діяльність та фактори, що на неї впливають

Тема 2. Прямі іноземні інвестиції

Тема 3. Портфельні іноземні інвестиції

Тема 4. Аналіз та оцінка стану, динаміки та ефективності міжнародної інвестиційної діяльності

Тема 5. Міжнародний інвестиційний ринок та підприємницька діяльність

Тема 6. Регулювання прямого та портфельного інвестування

Тема 7. Особливості участі України в міжнародному русі прямих і портфельних інвестицій

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади міжнародної інвестиційної діяльності					
Тема 1. Міжнародна інвестиційна діяльність та фактори, що на неї впливають	19	4	2		12
Разом за змістовим модулем 1	19	4	2	0	12
Змістовий модуль 2. Особливості міжнародної інвестиційної діяльності					
Тема 2. Прямі іноземні інвестиції	21	4	4		14
Тема 3. Портфельні іноземні інвестиції	21	4	2		14
Тема 4. Аналіз та оцінка стану, динаміки та ефективності міжнародної інвестиційної діяльності	25	6	4		15
Тема 5. Міжнародний інвестиційний ринок та підприємницька діяльність	20	4	4		12
Тема 6. Регулювання прямого та портфельного інвестування	22	6	4		12
Тема 7. Особливості участі України в міжнародному русі прямих і портфельних інвестицій	22	4	4		15
Разом за змістовим модулем 2	131	28	22	0	82
Усього годин	150	32	24	0	94

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	2	3
1	Семінар запитань і відповідей Сутність та передумови міжнародної інвестиційної діяльності	2
2	Семінар – розгорнута бесіда Прямі іноземні інвестиції та їх види	2
3	Семінар – дискусія Наслідки прямого іноземного інвестування	2
4	Семінар – розгорнута бесіда Портфельні інвестиції та їх різновиди	2
5	Семінар запитань і відповідей Аналіз та оцінка стану та динаміки міжнародної інвестиційної діяльності	2

1	2	3
6	Семінар запитань і відповідей Аналіз та оцінка ефективності міжнародної інвестиційної діяльності.	2
7	Семінар – розгорнута бесіда Міжнародний інвестиційний ринок	2
8	Семінар – дискусія ТНК	2
9	Семінар запитань і відповідей Регулювання прямого та портфельного інвестування на національному рівні	2
10	Семінар запитань і відповідей Регулювання прямого та портфельного інвестування на наднаціональному рівні	2
11	Семінар – розгорнута бесіда Україна у міжнародному русі прямих іноземних інвестицій	2
12	Семінар – розгорнута бесіда Україна у міжнародному русі портфельних іноземних інвестицій	2
Всього		24

5. Розподіл балів, які отримують студенти

- вид контролю: екзамен

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуацій- ні завдання, задачі	Обговорен- ня теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
Змістовий модуль 1							
1	1	1	2				
Разом змістовий модуль 1	1	1	2	0	3	2	9
Змістовий модуль 2							
2		0,5	1				1,5
3	1	0,5	1			2	4,5
4	1	1	2			2	6
5		0,5	1				1,5
6	1	0,5	1			2	4,5

1	2	3	4	5	6	7	8	
7		0,5	1				1,5	
8	1	0,5	1			2	4,5	
1	2	3	4	5	6	7	8	
9		0,5	1				1,5	
10	1	0,5	1			2	4,5	
11		0,5	1				1,5	
12	1	0,5	1			2	4,5	
Разом змістовий модуль 2	6	6	12	0	5	12	41	
Разом								50

Оцінювання студентів протягом семестру (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
10	25	15		

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

**ЧАСТИНА 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ПЕРЕДУМОВИ ТА ФАКТОРИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Семінар 1 «Сутність та передумови міжнародної інвестиційної діяльності» *Семінар запитань і відповідей*

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Економічна сутність міжнародних інвестицій.

Міжнародна інвестиційна діяльність та фактори, що на неї впливають.

Передумови розвитку міжнародної інвестиційної діяльності.

Прості та складні відсотки.

2. Індивідуальне тестування

3. Вирішення задач

1. Визначте реальну доходність у вигляді простої відсоткової ставки процентів, якщо сума фінансових коштів розміщена на 3 місяці під просту ставку позичкового проценту 10 % річних, рівень інфляції у першому місяці складе 0,4%, другому – 0,6%, третьому – 0,8% річних.

2. Визначте під яку процентну ставку підприємству слід розмістити свої грошові кошти (фінансові ресурси), щоб забезпечити реальну доходність в 7% (проценти прості), якщо період нарахування 5 місяців, очікуваний щомісячний рівень інфляції 5 %.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Семінар 2 «Прямі іноземні інвестиції та їх види» *Семінар – розгорнута бесіда*

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Сутність та особливості прямих іноземних інвестицій.

Форми прямих іноземних інвестицій.

2. Вирішення задач

1. Підприємство розглядає питання про будівництво заводу за кордоном. Можливі два варіанти дій.

А. Побудувати великий завод вартістю 950 тис. дол. За даних умов можливі великий попит (річний доход у розмірі 760 тис. дол. протягом наступних 5 років) з ймовірністю 0,7 та низький попит (щорічні збитки 35 тис. дол.) з ймовірністю 0,3.

Б. Побудувати маленький завод вартістю 670 тис. дол. За даних умов можливі великий попит (щорічний доход у розмірі 400 тис. дол. протягом наступних 5 років) з ймовірністю 0,79 та низький попит (щорічні збитки 30 тис. дол.) з ймовірністю 0,2.

Усі витрати виражені у поточних цінах та мають дисконтуватися. Визначити найбільш ефективну альтернативу, ґрунтуючись на очікуваних доходах.

Семінар 3 «Наслідки прямого іноземного інвестування»

Семінар – дискусія

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Переваги прямих іноземних інвестицій.

Фактори зростання обсягів прямих іноземних інвестицій.

ЮНКТАД та статистика ПШ.

2. Індивідуальне тестування

3. Вирішення задач

1. Підприємство розглядає питання про будівництво заводу за кордоном. Можливі три варіанти дій.

А. Побудувати великий завод вартістю 950 тис. дол. За даних умов можливі великий попит (річний доход у розмірі 760 тис. дол. протягом наступних Х6 років) з ймовірністю 0,7 та низький попит (щорічні збитки 35 тис. дол.) з ймовірністю 0,3.

Б. Побудувати маленький завод вартістю 670 тис. дол. За даних умов можливі великий попит (щорічний доход у розмірі 400 тис. дол. протягом наступних 5 років) з ймовірністю 0,7 та низький попит (щорічні збитки 30 тис. дол.) з ймовірністю 0,3.

В. Відкласти будівництво заводу на один рік для збирання додаткової інформації, яка може бути позитивною з ймовірністю 0,7 та негативною – 0,3. У випадку позитивної інформації можна побудувати заводи за вказаними вище розцінками, а ймовірності великого та низького попиту змінюються на 0,8 та 0,2 відповідно. Доходи на наступні 4 років залишаються як у попередньому випадку. У випадку негативної інформації підприємство відмовиться від будівництва заводу.

Усі витрати виражені у поточних цінах та мають дисконтуватися. Визначити найбільш ефективну альтернативу, ґрунтуючись на очікуваних доходах.

Семінар 4 «Портфельні інвестиції та їх різновиди»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Портфельні іноземні інвестиції.

Ознаки активізації міжнародних портфельних інвестицій.

Причини зростання обсягів міжнародних портфельних інвестицій.

Інвестиції у пенсійні фонди.

Блакиті фішки.

2. Індивідуальне тестування

3. Вирішення задач

1. Розмір акціонерного капіталу американської фірми становить 23,6 млн. дол., статутний фонд - 17 млн. дол., кількість емітованих акцій – 8,5 млн. шт., розмір дивідендів склав 20% річних, необхідний рівень прибутковості - 15% річних. Розрахувати номінальну, бухгалтерську і дійсну вартість акцій. Визначити, чи варто купувати акції американської компанії, якщо на ринку встановилася ціна, що дорівнює 2,53. Розрахуйте виграш від покупки пакета акцій, що становить 1,5% від їх загальної кількості.

2. Визначити вартість облигації, випущеної на 2 роки з номінальною вартістю 60 дол., купонною ставкою 14 %, періодичність виплат 1 раз в рік. В даний час така облигація дисконтується під 15% і 12% річних. Зробіть висновок.

Семінар 5 «Аналіз та оцінка стану та динаміки міжнародної інвестиційної діяльності»

Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Інвестиційний проект як передумова міжнародної інвестиційної діяльності на рівні підприємства.

Інвестиційна діяльність країни на міжнародному рівні.

2. Вирішення задач

1. На основі представленої інформації оберіть найбільш привабливий проект для здійснення інвестицій.

Дані для розрахунку:

1) А (0,5; 1,2; 2), В (1,2; 1,3; 1,2), альтернативні витрати по інвестиціям - 10%, розмір інвестованого капіталу – 1,5 млн. грн.;

2) А (0,5; 1,2; 2), В (1; 1,3; 2), альтернативні витрати по інвестиціям - 15%, розмір інвестованого капіталу – 2 млн. грн.;

3) А (0,5; 1,7; 2,5), В (1,8; 1,7; 2,5), альтернативні витрати по інвестиціям - 15%, розмір інвестованого капіталу – 3 млн. грн..

Семінар 6 «Аналіз та оцінка ефективності міжнародної інвестиційної діяльності»

Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Показники оцінки інвестиційних проектів: внутрішня норма доходності, період окупності.

Період окупності та точка беззбитковості.

2. Індивідуальне тестування

3. Вирішення задач

1. Підприємство займається виробництвом і збутом на зовнішньому ринку продуктів А, В та С. Частка виробництва продуктів А, В та С у сумарному обсязі реалізації дорівнює відповідно 0,44, 0,37, 0,19. Постійні витрати за рік становлять 194 тис. грн. Ціна реалізації одиниці продукції А, В, С становить відповідно 27, 38, 24 грн., а змінні витрати на одиницю продукції А, В та С – 20, 29, 19 грн. Обсяг реалізації продукції А, В та С дорівнює відповідно 9724, 8177, 4199 одиниць. Визначити: 1) точку беззбитковості продуктів А, В та С на зовнішньому ринку; 2) можливе значення прибутку/збитків підприємства.

Семінар 7 «Міжнародний інвестиційний ринок»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Міжнародний інвестиційний ринок та його сегменти.

Деривативи.

2. Вирішення задач

1. Розглядається питання про будівництво заводу в одній з трьох країн: А, В, С. Дослідження показало, що постійні витрати (на рік) у цих країнах дорівнюють 25656, 27500, 31000 грн. відповідно, а змінні – 18, 12, 16 грн. за одиницю продукції відповідно. Очікуваний річний обсяг випуску – 2125. Визначте місце будівництва заводу з урахуванням повних витрат.

Семінар 8 «ТНК»

Семінар – дискусія

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Підприємницька інвестиційна діяльність.

ТНК, МНК.

2. Індивідуальне тестування

3. Вирішення задач

1. Переоцінена ринкова вартість матеріальних активів ТНК дорівнює 947 млн. дол., галузевий коефіцієнт відношення чистого прибутку до власного капіталу – 15%, середньорічний чистий прибуток ТНК за останні п'ять років – 306 млн. дол., коефіцієнт капіталізації прибутків ТНК – 14%. Визначити гудвіл ТНК та зробіть висновок про його інвестиційну привабливість.

Семінар 9 «Регулювання прямого та портфельного інвестування на національному рівні»
Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Національний рівень регулювання прямого і портфельного інвестування.
Регулювання іноземного інвестування в Україні.

2. Вирішення задач

1. На основі представленої інформації щодо окремих показників прямих іноземних інвестицій і міжнародного виробництва, розрахуйте: темпи переміщення і накопичення ПІІ, рівень прибутковості накопичених ввезених та вивезених ПІІ, питому вагу накопичених ПІІ в світовому ВВП.

Дані для розрахунку, млн дол

<i>Показники / Роки</i>	2015	2016	2017	2018	2019
Приплив ПІІ	208	317	1271	986	1244
Відплив ПІІ	241	339	1150	893	1323
Накопичена сума ввезених ПІІ	2082	2866	6314	11525	19141
Накопичена сума вивезених ПІІ	2087	2811	5976	12417	20408
Прибуток від накопичених ввезених ПІІ	74	333	616	791	1137
Прибуток від накопичених вивезених ПІІ	120	297	481	902	1251
Світовий ВВП	22121	28264	31895	45273	62909

На основі поданих даних визначте найбільш привабливий проект для здійснення інвестицій.

Дані для розрахунку:

1) А (0,2; 0,5; 0,7), В (1,1; 0,8; 0,9), альтернативні витрати по інвестиціям - 5%, розмір інвестованого капіталу: А- 2 млн дол, В – 2,5 млн дол.;

2) А (0,3; 0,5; 0,8), В (1,5; 0,75; 0,4), альтернативні витрати по інвестиціям - 5%, розмір інвестованого капіталу: А- 2 млн дол, В – 2,5 млн дол.

Семінар 10 «Регулювання прямого та портфельного інвестування на наднаціональному рівні»
Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Двостороннє регулювання прямого і портфельного інвестування.

Багатостороннє регулювання прямого і портфельного інвестування.

Рейтингові агентства та їх вплив на міжнародні потоки інвестицій.

Міжнародні організації, що впливають на розвиток міжнародного інвестування

2. Індивідуальне тестування

3. Вирішення задач

Українська компанія вирішує придбати підприємство в Росії, яке коштує 800 млн. руб. Але це зовелика ціна і компанія з України сподівається скоротити

витрати в гривнях на купівлю на 10%. Українська компанія може цього досягти, якщо курс гривни в рублях певним чином зміниться. Зараз курс складає 0,26 грн. за 1 руб.

Як має змінитися курс гривні відносно російського рубля?

Семінар 11 «Україна у міжнародному русі прямих іноземних інвестицій» **Семінар – розгорнута бесіда**

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Особливості участі України в міжнародному русі прямих і портфельних інвестицій.

Фактори зростання і стримання припливу ПІІ в Україну.

Інвестиційна привабливість української економіки.

Географічна та галузева структури прямого іноземного інвестування української економіки.

Національна інвестиційна рада України.

2. Вирішення задач

1. Визначте чисту приведену вартість інвестиційного проекту в умовах інфляції, якщо витрати на інвестиційний проект становлять Х1 млн. грн.; остаточна вартість проекту Х2, строк реалізації проекту 3 роки, очікуваний прибуток після сплати податків за перший рік –Х3, другий – Х4, третій – Х5, альтернативні витрати по інвестиціям становлять Х6, очікуваний рівень інфляції Х7. Проведіть розрахунки у два способи:

1) з використанням номінальної ставки дисконтування та номінальних грошових потоків;

2) з використанням реальної ставки дисконтування та реальних грошових потоків.

Порівняйте отримані результати.

Семінар 12 «Україна у міжнародному русі портфельних іноземних інвестицій»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Портфельне іноземне інвестування економіки України.

Українські прямі і портфельні інвестиції за кордоном.

Офшорні зони.

Інвестиційна привабливість країни.

2. Індивідуальне тестування

3. Вирішення задач

1. На основі даних, що подані нижче, зробіть висновок про географічну структуру накопичених прямих іноземних інвестицій України за кордоном.

Країна / Рік	2016	2017	2018	2019
Усього	6 315,2	6 346,3	6 322,0	6 272,7
Австрія	3,1	4,6	5,4	*
Білорусь	4,3	4,5	4,3	3,6
Латвія	69,8	68,4	60,9	73,0
Республіка Молдова	7,8	7,1	6,8	6,8
Нідерланди	11,2	10,7	12,3	11,3
Німеччина	2,3	2,7	3,3	3,3
Польща	50,2	48,7	6,7	8,1
Російська Федерація	122,8	144,1	150,3	118,0
Угорщина	14,6	14,9	17,5	16,1
Швейцарія	7,3	7,1	*	13,4
В'єтнам	1,6	1,6	1,6	1,2
Грузія	1,4	1,7	1,6	1,9
Казахстан	1,0	1,0	1,0	0,9
Китай	1,3	1,5	1,1	0,6
Кіпр	5 923,7	5 930,5	5 932,5	5 935,6
Британські Віргінські Острови	51,3	57,6	61,0	33,7
США	0,5	0,5	0,6	1,5

2. Загальна сума ПІІ в країні складає 500 млн. дол., а прибуток, отриманий на ці інвестиції, дорівнює 80 млн. дол. Податок на прибуток складає 25%. Фонд заробітної плати на підприємствах іноземних інвесторів склав 100 млн. дол. Податок на прибуток фізичних осіб складає 13%, які також надходять до держбюджету.

Загальна сума іноземних кредитів, наданих цій країні під 8% річних, – 500 млн. дол. Використання цих коштів забезпечує надходження до держбюджету у розмірі 65 млн. дол.

Іноземні інвестори вклали в цінні папери 500 млн. дол., прибуток на які склав 20% і оподатковується в розмірі 7%.

Визначте, які іноземні інвестиції вигідніші з точки зору формування держбюджету.

**ЧАСТИНА 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ПЕРЕДУМОВИ ТА ФАКТОРИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Семинар 1 «Сутність та передумови міжнародної інвестиційної діяльності» *Семинар запитань і відповідей*

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

- 1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
- 2. Самостійно опрацюйте питання:
Передумови розвитку міжнародної інвестиційної діяльності.
Прості та складні відсотки.*
- 3. Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Міжнародні інвестиції

- A. переміщення капіталу з одних країн до інших з метою отримання прибутку, вирішення певних економічних задач
- B. вкладання капіталу однієї країни в підприємства цієї самої країни
- C. вкладення капіталу за кордоном
- D. переміщення капіталу в різні сфери і галузі економіки з метою оновлення існуючих і створених нових благ

2. За інституційною природою міжнародні інвестиції підрозділяються

- A. прямі і портфельні
- B. первинні і реінвестиції
- C. державні, приватні, міжнародних організацій, змішані
- D. малі, середні, великі

3. За цільовою орієнтацією міжнародні інвестиції підрозділяються

- A. прямі і портфельні
- B. первинні і реінвестиції
- C. державні, приватні, міжнародних організацій, змішані
- D. малі, середні, великі

4. До суб'єктів-інвесторів міжнародного інвестування належать

- A. фізичні особи, корпорації, національні та міжнародні фінансові інституції, уряди країн
- B. фізичні особи, приватні підприємства
- C. фізичні та юридичні особи, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або доручень інвестора

- D. фізичні особи та приватні підприємства, які забезпечують нагляд за інвестиційним процесом

5. До суб'єктів-учасників міжнародного інвестування належать

- A. фізичні особи, корпорації, національні та міжнародні фінансові інституції, уряди країн
- B. фізичні особи, приватні підприємства
- C. фізичні та юридичні особи, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або доручень інвестора
- D. фізичні особи та приватні підприємства, які забезпечують нагляд за інвестиційним процесом

6. Об'єктами міжнародного інвестування виступають такі матеріальні активи

- A. об'єкти промислової та інтелектуальної власності
- B. земля, будинки, виробниче устаткування, інструменти й інвентар
- C. корпорації, національні та міжнародні фінансові інституції
- D. акції, облігації, похідні цінні папери

7. До політико-економічних факторів, що впливають на стан міжнародної інвестиційної діяльності належать

- A. політична стабільність, міра втручання уряду в економіку, ставлення до зарубіжних та іноземних інвестицій
- B. стан розвитку світової економіки; міжнародних ринків, насамперед, фінансового; стабільність світової валютної системи; рівень транснаціоналізації та регіональної інтеграції; розвиток міжнародної інвестиційної інфраструктури
- C. наявність природних ресурсів, демографічна ситуація, географічне розташування
- D. темпи економічного зростання, співвідношення споживання та заощаджень, ставка відсотку за кредитами, норма прибутку, рівень і динаміка інфляції, конвертованість валюти, стан платіжного балансу

8. До ресурсно-економічних факторів, що впливають на стан міжнародної інвестиційної діяльності належать

- A. політична стабільність, міра втручання уряду в економіку, ставлення до зарубіжних та іноземних інвестицій
- B. стан розвитку світової економіки; міжнародних ринків, насамперед, фінансового; стабільність світової валютної системи; рівень транснаціоналізації та регіональної інтеграції; розвиток міжнародної інвестиційної інфраструктури
- C. наявність природних ресурсів, демографічна ситуація, географічне розташування

- D. темпи економічного зростання, співвідношення споживання та заощаджень, ставка відсотку за кредитами, норма прибутку, рівень і динаміка інфляції, конвертованість валюти, стан платіжного балансу

9. До загальоекономічних факторів, що впливають на стан міжнародної інвестиційної діяльності належать

- A. політична стабільність, міра втручання уряду в економіку, ставлення до зарубіжних та іноземних інвестицій
- B. стан розвитку світової економіки; міжнародних ринків, насамперед, фінансового; стабільність світової валютної системи; рівень транснаціоналізації та регіональної інтеграції; розвиток міжнародної інвестиційної інфраструктури
- C. наявність природних ресурсів, демографічна ситуація, географічне розташування
- D. темпи економічного зростання, співвідношення споживання та заощаджень, ставка відсотку за кредитами, норма прибутку, рівень і динаміка інфляції, конвертованість валюти, стан платіжного балансу

10. Ризики міжнародних інвестицій включають

- A. ризики іноземних ринків, додаткові ризики для резидентів, ризики падіння курсів іноземних валют
- B. ризики національних ринків, додаткові ризики для нерезидентів, ризики падіння курсів іноземних валют
- C. ризики національних ринків, додаткові ризики для резидентів, ризики коливання курсів іноземних валют
- D. ризики іноземних ринків, додаткові ризики для нерезидентів, ризики підвищення курсів іноземних валют

4. Розв'яжіть задачі за варіантами:

Визначте під яку процентну ставку підприємству слід розмістити свої грошові кошти (фінансові ресурси), щоб забезпечити реальну доходність в $X_1\%$ (проценти прості), якщо період нарахування X_2 місяців, очікуваний щомісячний рівень інфляції X_3 %.

Варіант	X_1	X_2	X_3	Варіант	X_1	X_2	X_3
1	2	3	4	5	6	7	8
1	10	5	2,4	11	4	2	4
2	3	8	1,1	12	3,5	6	4,8
3	5	10	1,6	13	2,7	7	1,8
4	15	4	1,8	14	2,2	8	2,8
5	3	5	5,9	15	8	5	2,7
6	10	6	6	16	4,2	4	3,5
7	4	7	5,2	17	3,8	3	3,4
8	8	4	4	18	11	2	3,6
9	7	3	3	19	5	4	4
10	5,5	5	3,2	20	6,5	3	7

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Швед В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. / В.В. Швед, О.А. Закладний. Вінниця, 2017. 224 с.
2. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
3. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: [підручник] / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін.; за ред. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2003. 387 с.
4. Адамчик В.В. Міжнародна інвестиційна та інноваційна діяльність: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / В.В. Адамчик ; Нац. ун-т «Львів.політехніка». - Тернопіль ; Львів : Крок, 2014. 238 с.

Додаткова

5. Сазонець І.А., Федорова В.А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 272 с.
6. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.
7. Инвестиционный менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Лахметкиной. М. : КНОРУС, 2016. 262 с.
8. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О. П. Основи інвестиційного менеджменту: Навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 340 с.

Інформаційні ресурси

9. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>
10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
12. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.
13. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
14. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.
15. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.
16. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
17. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
18. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>
19. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
21. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.

22. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
23. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
24. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
25. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Семінар 2 «Прямі іноземні інвестиції та їх види» *Семінар – розгорнута бесіда*

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

ЮНКТАД та статистика ПП.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Згідно з Керівництвом МВФ з платіжного балансу (шоста редакція, 2009 р.), пряма іноземна інвестиція (foreign direct investment)

- A. господарська операція, що передбачає внесення коштів або майна в обмін на корпоративні права, емітовані юридичною особою при розміщенні їх такою особою
- B. категорія транскордонного інвестування, за якої резидент певної економіки встановлює контроль або значний ступінь впливу на менеджмент підприємства, що знаходиться в іншій економіці; це закордонні інвестиції, розміром у понад як 10 відсотків статутного капіталу, що дає зацікавленій стороні право на управління підприємством
- C. вкладення в іноземні об'єкти економічної діяльності з метою їх контролю
- D. реальне капіталовкладення в економічні об'єкти (підприємства, обладнання, землю, технології, та ін.), що створює матеріальну базу для переміщення бізнесу за національні кордони

2. В Україні, відповідно до статті 14 (п.п. 1.81) Податкового кодексу України, під прямими інвестиціями розуміються

- A. господарські операції, що передбачають внесення коштів або майна в обмін на корпоративні права, емітовані юридичною особою при розміщенні їх такою особою
- B. категорії транскордонного інвестування, за яких резидент певної економіки встановлює контроль або значний ступінь впливу на менеджмент підприємства, що знаходиться в іншій економіці; це закордонні інвестиції,

розміром у понад як 10 відсотків статутного капіталу, що дає зацікавленій стороні право на управління підприємством

- C. вкладення в іноземні об'єкти економічної діяльності з метою їх контролю
- D. реальні капіталовкладення в економічні об'єкти (підприємства, обладнання, землю, технології, та ін.), що створює матеріальну базу для переміщення бізнесу за національні кордони

3. Залежно від організаційно-галузевої інтеграції прямі іноземні інвестиції підрозділяються

- A. ПІІ в історичних цінах (FDI on a historical cost basis), ПІІ в поточних цінах (FDI at current cost)
- B. засновницькі, замінюючі, доповнюючі, раціоналізаторські, гарантійні та інноваційні
- C. горизонтальні, вертикальні, конгломеративні
- D. ПІІ, які здійснюються за рахунок власних коштів іноземного інвестора; ПІІ у вигляді реінвестицій; ПІІ за рахунок внутрішньофірмового перерозподілу інвестицій; ПІІ за рахунок позичання коштів у незалежних фінансових інститутів; ПІІ, що формуються у результаті виходу на фондові ринки

4. Залежно від цілей, що ставлять перед собою іноземні інвестори, прямі іноземні інвестиції підрозділяються

- A. ПІІ в історичних цінах (FDI on a historical cost basis), ПІІ в поточних цінах (FDI at current cost)
- B. засновницькі, замінюючі, доповнюючі, раціоналізаторські, гарантійні та інноваційні
- C. горизонтальні, вертикальні, конгломеративні
- D. ПІІ, які здійснюються за рахунок власних коштів іноземного інвестора; ПІІ у вигляді реінвестицій; ПІІ за рахунок внутрішньофірмового перерозподілу інвестицій; ПІІ за рахунок позичання коштів у незалежних фінансових інститутів; ПІІ, що формуються у результаті виходу на фондові ринки

5. Залежно від типу цін, в яких оцінюються прямі іноземні інвестиції, розрізняють

- A. ПІІ в історичних цінах (FDI on a historical cost basis), ПІІ в поточних цінах (FDI at current cost)
- B. засновницькі, замінюючі, доповнюючі, раціоналізаторські, гарантійні та інноваційні
- C. горизонтальні, вертикальні, конгломеративні
- D. ПІІ, які здійснюються за рахунок власних коштів іноземного інвестора; ПІІ у вигляді реінвестицій; ПІІ за рахунок внутрішньофірмового перерозподілу інвестицій; ПІІ за рахунок позичання коштів у незалежних фінансових інститутів; ПІІ, що формуються у результаті виходу на фондові ринки

6. Залежно від способу фінансування прямі іноземні інвестиції підрозділяються

- A. ПІІ в історичних цінах (FDI on a historical cost basis), ПІІ в поточних цінах (FDI at current cost)
- B. засновницькі, замінюючі, доповнюючі, раціоналізаторські, гарантійні та інноваційні
- C. горизонтальні, вертикальні, конгломеративні
- D. ПІІ, які здійснюються за рахунок власних коштів іноземного інвестора; ПІІ у вигляді реінвестицій; ПІІ за рахунок внутрішньофірмового перерозподілу інвестицій; ПІІ за рахунок позичання коштів у незалежних фінансових інститутах; ПІІ, що формуються у результаті виходу на фондові ринки

7. ПІІ в історичних цінах (FDI on a historical cost basis)

- A. інвестиції за початковою вартістю на момент інвестування, без урахування рівня інфляції на певний період
- B. інвестиції з доходів (прибутку) вже існуючих підрозділів в приймаючій країні, що контролюються іноземними корпораціями
- C. інвестиції за остаточною вартістю, тобто дисконтовані за певною ставкою
- D. інвестиції, які здійснюються не головною компанією, а одним з підрозділів фірмової структури

8. ПІІ в поточних цінах (FDI at current cost)

- A. інвестиції за початковою вартістю на момент інвестування, без урахування рівня інфляції на певний період
- B. інвестиції з доходів (прибутку) вже існуючих підрозділів в приймаючій країні, що контролюються іноземними корпораціями
- C. інвестиції за остаточною вартістю, тобто дисконтовані за певною ставкою
- D. інвестиції, які здійснюються не головною компанією, а одним з підрозділів фірмової структури

9. ПІІ у вигляді реінвестицій

- A. інвестиції за початковою вартістю на момент інвестування, без урахування рівня інфляції на певний період
- B. інвестиції з доходів (прибутку) вже існуючих підрозділів в приймаючій країні, що контролюються іноземними корпораціями
- C. інвестиції за остаточною вартістю, тобто дисконтовані за певною ставкою
- D. інвестиції, які здійснюються не головною компанією, а одним з підрозділів фірмової структури

10. Конгломеративні ПІІ

- A. іноземні інвестиції в галузі, які належать до різних стадій виробництва окремого продукту
- B. іноземні інвестиції в галузі, які не мають між собою жодних зв'язків
- C. інвестиції переважно в галузі виробничого і технологічного процесів

Д. іноземні інвестиції в межах однієї галузі

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Швед В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. / В.В. Швед, О.А. Закладний. Вінниця, 2017. 224 с.
2. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
3. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: [підручник] / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін.; за ред. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2003. 387 с.
4. Адамчик В.В. Міжнародна інвестиційна та інноваційна діяльність: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / В.В. Адамчик ; Нац. ун-т «Львів.політехніка». - Тернопіль ; Львів : Крок, 2014. 238 с.

Додаткова

5. Сазонець І.А., Федорова В.А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 272 с.
6. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.
7. Инвестиционный менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Лахметкиной. М. : КНОРУС, 2016. 262 с.
8. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О. П. Основи інвестиційного менеджменту: Навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 340 с.

Інформаційні ресурси

9. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>
10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
12. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.
13. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
14. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.
15. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.
16. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
17. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
18. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>
19. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

21. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
22. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
23. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
24. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
25. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 3 «Наслідки прямого іноземного інвестування» **Семінар – дискусія**

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

- 1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
- 2. Самостійно опрацюйте питання:
Форми прямих іноземних інвестицій.*
- 3. Розв'яжіть тестові завдання.*

1. До переваг інвесторів від прямих іноземних інвестицій належить

- A. мають продуктивний, творчий характер
- B. сприяють вирішенню низки соціальних проблем
- C. підсилення конкурентоспроможності
- D. здійснюють безпосередній внесок в розвиток виробництва

2. До переваг від прямих іноземних інвестицій для приймаючих країн належить

- A. сприяють надходженню нових технологій, методів управління
- B. отримання додаткового прибутку
- C. використання ефекту масштабу
- D. підсилення конкурентоспроможності

3. Інвестиційна позиція

- A. індекс, що відображає співвідношення між фінансовими активами нерезидентів певної економіки та обов'язками цих нерезидентів резидентам
- B. організація інвестором (експортером капіталу) виробничої, підприємницької діяльності приймаючій країні, що супроводжується встановленням контролю над економічним об'єктом іноземним інвестором
- C. показник, що ілюструє зобов'язання резидентів певної економіки нерезидентам
- D. статистичний показник, що відображає на певний час співвідношення між фінансовими активами резидентів певної економіки та обов'язками цих резидентів нерезидентам

4. Зростання обсягів прямих іноземних інвестицій обумовлюється такими факторами

- A. зростання ступеню кооперації національних економік; розширення географії співробітництва; швидке зростання кількості урядових організацій; удосконалення системи законодавства, пов'язане з регулюванням процесу прямого іноземного інвестування
- B. зростання ступеню виробничо-технологічної взаємозалежності національних економік; розширення географії іноземного прямого інвестування; швидке зростання кількості ТНК, які можуть ефективно функціонувати, лише проводячи широку міжнародну інвестиційну експансію, транснаціоналізацію своєї підприємницької діяльності; удосконалення системи законодавства, пов'язане з регулюванням процесу прямого іноземного інвестування
- C. удосконалення системи законодавства, пов'язане з оподаткуванням; зростання незалежності національних економік; розширення географії іноземного прямого інвестування; швидке зростання кількості ТНК, які можуть ефективно функціонувати, не проводячи широку міжнародну інвестиційну експансію та транснаціоналізацію своєї підприємницької діяльності
- D. швидке зростання кількості урядових організацій; скорочення географії іноземного прямого інвестування; удосконалення системи законодавства, пов'язане з регулюванням процесу прямого іноземного інвестування; скорочення залежності національних економік

5. Вертикальні ПІІ

- A. іноземні інвестиції в галузі, які належать до різних стадій виробництва окремого продукту
- B. іноземні інвестиції в галузі, які не мають між собою жодних зв'язків
- C. інвестиції переважно в галузі виробничого і технологічного процесів
- D. іноземні інвестиції в межах однієї галузі

6. Раціоналізаторські ПІІ

- A. іноземні інвестиції в галузі, які належать до різних стадій виробництва окремого продукту
- B. іноземні інвестиції в галузі, які не мають між собою жодних зв'язків
- C. інвестиції переважно в галузі виробничого і технологічного процесів
- D. іноземні інвестиції в межах однієї галузі

7. Показником кількісної оцінки ПІІ є

- A. інвестиційна позиція
- B. додатковий прибуток
- C. ефект масштабу
- D. підсилення конкурентоспроможності

8. На суму щорічних надходжень ПІІ впливають такі фактори

- А. циклічний характер розвитку ринкової економіки, який безпосередньо обумовлює лише суму приросту іноземних інвестицій; місяць здійснення інвестицій; джерела фінансування ПІІ
- В. термін здійснення інвестицій; особи, що фінансують ПІІ; циклічний характер розвитку ринкової економіки, який безпосередньо обумовлює лише темпи приросту іноземних інвестицій
- С. квартал здійснення інвестицій; джерела фінансування ПІІ; циклічний характер розвитку ринкової економіки, який безпосередньо обумовлює не тільки суму приросту іноземних інвестицій, але і їх темпи
- Д. термін здійснення інвестицій (короткостроковий, середньостроковий, довгостроковий); способи фінансування ПІІ; циклічний характер розвитку ринкової економіки, який безпосередньо обумовлює не тільки суму приросту іноземних інвестицій, але і їх темпи

9. Прямі іноземні інвестиції впливають на

- А. зайнятість
- В. технологічний рівень
- С. доходи населення
- Д. всі відповіді вірні

10. Прямі іноземні інвестиції передбачають

- А. контроль над об'єктом вкладення
- В. довштрокoві вкладення
- С. короткострокові вкладення
- Д. правильні відповіді А та В

4. Розв'яжіть задачі за варіантами:

Підприємство розглядає питання про будівництво заводу. Можливі три варіанти дій.

А. Побудувати великий завод вартістю X_1 тис. дол. За даних умов можливі великий попит (річний доход у розмірі X_2 тис. дол. протягом наступних X_6 років) з ймовірністю X_3 та низький попит (щорічні збитки X_4 тис. дол.) з ймовірністю X_5 .

Б. Побудувати маленький завод вартістю X_7 тис. дол. За даних умов можливі великий попит (щорічний доход у розмірі X_8 тис. дол. протягом наступних X_{12} років) з ймовірністю X_9 та низький попит (щорічні збитки X_{10} тис. дол.) з ймовірністю X_{11} .

В. Відкласти будівництво заводу на один рік для збирання додаткової інформації, яка може бути позитивною з ймовірністю X_{13} та негативною – X_{14} . У випадку позитивної інформації можна побудувати заводи за вказаними вище розцінками, а ймовірності великого та низького попиту змінюються на X_{15} та X_{16} відповідно. Доходи на наступні X_{17} років залишаються як у попередньому випадку. У випадку негативної інформації підприємство відмовиться від будівництва заводу.

Усі витрати виражені у поточних цінах та мають дисконтуватися. Визначити найбільш ефективну альтернативу, ґрунтуючись на очікуваних доходах.

Варіант	Альтернатива А						Альтернатива Б						Альтернатива В				
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	600	280	0,7	-40	0,3	5	250	150	0,7	-35	0,3	5	0,8	0,2	0,8	0,2	4
2	650	300	0,6	-20	0,4	4	200	150	0,6	-6	0,4	4	0,7	0,3	0,7	0,3	3
3	500	350	0,75	-25	0,25	5	180	120	0,75	-10	0,25	5	0,7	0,3	0,8	0,2	4
4	570	420	0,65	-15	0,35	3	400	310	0,65	-9	0,35	3	0,7	0,3	0,7	0,3	2
5	850	500	0,7	-24	0,3	5	320	280	0,7	-20	0,3	5	0,7	0,3	0,8	0,2	4
6	800	650	0,8	-20	0,2	5	270	210	0,8	-10	0,2	5	0,7	0,3	0,9	0,1	4
7	670	580	0,7	-25	0,3	4	256	200	0,7	-15	0,3	4	0,7	0,3	0,8	0,2	3
8	500	300	0,6	-15	0,4	3	150	100	0,6	-10	0,4	3	0,7	0,3	0,7	0,3	2
9	570	370	0,5	-20	0,5	6	230	150	0,5	-11	0,5	6	0,7	0,3	0,6	0,4	5
10	450	250	0,55	-15	0,45	5	215	160	0,55	-8	0,45	5	0,7	0,3	0,6	0,4	4
11	425	275	0,6	-18	0,4	4	220	125	0,6	-10	0,4	4	0,7	0,3	0,7	0,3	3
12	525	345	0,65	-20	0,35	3	325	165	0,65	-15	0,35	3	0,8	0,2	0,7	0,3	2
13	610	370	0,75	-10	0,25	2	300	260	0,75	-7	0,25	2	0,8	0,2	0,8	0,2	1
14	400	254	0,77	-8	0,23	5	204	102	0,77	-5	0,23	5	0,8	0,2	0,8	0,2	4
15	375	265	0,82	-10	0,18	4	190	145	0,82	-8	0,18	4	0,7	0,3	0,85	0,15	3
16	300	245	0,85	-9	0,15	3	180	110	0,85	-5	0,15	3	0,7	0,3	0,9	0,1	2
17	285	210	0,65	-7	0,35	6	178	128	0,65	-4	0,35	6	0,7	0,3	0,7	0,3	5
18	250	180	0,66	-5	0,34	5	200	120	0,66	-3	0,34	5	0,8	0,2	0,7	0,3	4
19	235	175	0,7	-8	0,3	4	165	110	0,7	-5	0,3	4	0,8	0,2	0,75	0,25	3
20	180	105	0,7	-10	0,3	3	110	95	0,7	-8	0,3	3	0,7	0,3	0,8	0,2	2

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Швед В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. / В.В. Швед, О.А. Закладний. Вінниця, 2017. 224 с.

2. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.

3. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: [підручник] / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін.; за ред. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2003. 387 с.

4. Адамчик В.В. Міжнародна інвестиційна та інноваційна діяльність: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / В.В. Адамчик; Нац. ун-т «Львів.політехніка». - Тернопіль; Львів: Крок, 2014. 238 с.

Додаткова

5. Сазонець І.А., Федорова В.А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 272 с.

6. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.

7. Инвестиционный менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Лахметкиной. М. : КНОРУС, 2016. 262 с.

8. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О. П. Основи інвестиційного менеджменту: Навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 340 с.

Інформаційні ресурси

9. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>

10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

11. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

12. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

13. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

14. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

15. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.

16. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

17. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.

18. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>

19. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

21. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.

22. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.

23. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.

24. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.

25. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 4 «Портфельні інвестиції та їх різновиди»

Семінар – розгорнута бесіда

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Інвестиції у пенсійні фонди.

Блакиті фішки.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. За визначенням МВФ портфельні іноземні інвестиції

- A. реальні капіталовкладення в економічні об'єкти (підприємства, обладнання, землю, технології, та ін.), що створюють матеріальну базу для переміщення бізнесу за національні кордони
- B. транскордонні трансакції, які передбачають купівлю боргових цінних паперів та акцій, які не входять до категорії ПІІ або до резервних активів
- C. категорії транскордонного інвестування, за яких резидент певної економіки встановлює контроль або значний ступінь впливу на менеджмент підприємства, що знаходиться в іншій економіці; це закордонні інвестиції, розміром у понад як 10 відсотків статутного капіталу, що дає зацікавленій стороні право на управління підприємством

господарські операції, що передбачають внесення коштів або майна в обмін на корпоративні права, емітовані юридичною особою при розміщенні їх такою особою

2. Відповідно до статті 14 (п.п. 1.81) Податкового кодексу України, портфельні інвестиції

- A. реальні капіталовкладення в економічні об'єкти (підприємства, обладнання, землю, технології, та ін.), що створюють матеріальну базу для переміщення бізнесу за національні кордони
- B. транскордонні трансакції, які передбачають купівлю боргових цінних паперів та акцій, які не входять до категорії ПІІ або до резервних активів
- C. категорії транскордонного інвестування, за яких резидент певної економіки встановлює контроль або значний ступінь впливу на менеджмент підприємства, що знаходиться в іншій економіці; це закордонні інвестиції, розміром у понад як 10 відсотків статутного капіталу, що дає зацікавленій стороні право на управління підприємством
- D. господарські операції, що передбачають купівлю цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за кошти на фондовому ринку або на біржовому товарному ринку

3. Ознаки активізації міжнародних портфельних інвестицій

- A. збільшення питомої ваги іноземних цінних паперів у портфелях пенсійних фондів; збільшення кількості міжнародних та глобальних інвестиційних фондів і зростання вартості їхніх активів; збільшення практики емісії (в США – американських) депозитарних розписок на іноземні акції; збільшення випадків реєстрації транснаціональними корпораціями своїх цінних паперів на зарубіжних ринках акцій; поширення практики розповсюдження акцій філій ТНК серед місцевих інвесторів
- B. поширення практики розповсюдження акцій філій ТНК серед місцевих інвесторів; скорочення практики емісії депозитарних розписок на іноземні акції; збільшення кількості міжнародних та глобальних інвестиційних фондів, але при цьому скорочення вартості їхніх активів; збільшення питомої ваги іноземних цінних паперів у портфелях пенсійних фондів

- C. скорочення питомої ваги іноземних цінних паперів у портфелях пенсійних фондів; закриття більшої кількості міжнародних та глобальних інвестиційних фондів; збільшення випадків реєстрації транснаціональними корпораціями своїх цінних паперів на зарубіжних ринках акцій
- D. поширення практики розповсюдження акцій філій ТНК серед місцевих інвесторів; збільшення кількості міжнародних та глобальних інвестиційних фондів, але при цьому скорочення вартості їхніх активів; скорочення практики емісії депозитарних розписок на іноземні акції; скорочення питомої ваги іноземних цінних паперів у портфелях пенсійних фондів

4. Сек'юритизація

- A. зростання обсягів та потоків міжнародного переміщення капіталу, у тому числі портфельних інвестицій
- B. виникнення додаткових джерел фінансування внаслідок збільшення обсягу ринку євровалют та національних грошових ринків
- C. процес переміщення фінансових активів від одного суб'єкта до іншого, з однієї країни в іншу за допомогою цінних паперів і інших фінансових інструментів
- D. процес перебудови та модернізації роботи провідних фондових бірж світу

5. На противагу індивідуальним (individual), або роздрібним інвесторам (retail investors) інституціональні інвестори (institutional investors)

- A. є посередниками між власниками фінансових коштів і ринками капіталу, що акумулюють значні обсяги інвестицій до розвинених країн
- B. вони є не безпосередніми інвесторами, а посередниками між власниками фінансових коштів і ринками капіталу, тобто є установами-вкладниками, фінансовими інститутами, що акумулюють грошові кошти фізичних і юридичних осіб і розміщують їх на фондових ринках
- C. є безпосередніми інвесторами, що мають право реального контролю над об'єктом інвестування
- D. є безпосередніми інвесторами, що захоплюють контроль над економічними об'єктами в іноземних країнах

6. Серед цінних паперів не мають кінцевого терміну обігу

- A. облігації
- B. ф'ючерси
- C. форварди
- D. акції

7. Облігації, за якими інвестор отримує дохід тільки під час викупу облігацій один раз називаються

- A. з фіксованим купоном
- B. свопові
- C. дисконтними

D. гібридними

8. Право на придбання активу в майбутньому дає

- A. своп
- B. облігація
- C. депозитарна розписка
- D. опціон

9. Доходність депозитарних розписок залежить від

- A. доходності по депозитним вкладам
- B. результатів роботи банківської установи, яка їх видала, за рік
- C. доходності акцій, під які вони видані
- D. немає правильної відповіді

10. Портфель консервативного зростання спрямований на

- A. збереження капіталу
- B. приріст капіталу при умовах помірною ступеня ризику вкладень
- C. максимальний приріст капіталу
- D. отримання високого рівня поточного доходу

4. Розв'яжіть задачі за варіантами:

Розмір акціонерного капіталу американської фірми становить X_1 млн. дол., статутний фонд – X_2 млн. дол., кількість емітованих акцій – X_3 млн. шт., розмір дивідендів склав X_4 % річних, необхідний рівень прибутковості – X_5 % річних. Розрахувати номінальну, бухгалтерську і дійсну вартість акцій. Визначити, чи варто купувати акції американської компанії, якщо на ринку встановилася ціна, що дорівнює X_6 . Розрахуйте виграш від покупки пакета акцій, що становить X_7 % від їх загальної кількості

Варіант	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7
1	23,6	17	8,5	20	15	2,53	1,5
2	30	19	7	15	11	3,89	7
3	55	30	9,2	22	14	5,51	2,5
4	28	20	10,2	24	18	2,26	1,3
5	12	11,5	5	18	15	2,97	1,8
6	10	7	4,8	20	16	2,02	4,9
7	60	49	11	21	17	5,46	5,5
8	53	45,6	12,5	20	18	4,01	6,3
9	70	65	15	19	15	4,37	1,2
10	22	16	7,3	18	14	2,75	5
11	65	48	9	20	16	6,8	5
12	15	11	7,5	25	20	2	4,5
13	78	65	15,8	20	16	5,02	3,5
14	27	19	10	22	17	2,27	8
15	5	4,1	3	20	17,5	1,5	11
16	61	48	12	20	15	5,3	3,1
17	12	7	4,5	21	17	1,8	14,5

18	27,5	19	11	24	20	2,19	7
19	90	79	25	20	16	3,86	10,2
20	55	49	16,7	26	21	3,59	1

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Швед В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. / В.В. Швед, О.А. Закладний. Вінниця, 2017. 224 с.
2. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
3. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: [підручник] / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін.; за ред. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2003. 387 с.
4. Адамчик В.В. Міжнародна інвестиційна та інноваційна діяльність: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / В.В. Адамчик ; Нац. ун-т «Львів.політехніка». - Тернопіль ; Львів : Крок, 2014. 238 с.

Додаткова

5. Сазонець І.А., Федорова В.А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 272 с.
6. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проєктів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.
7. Инвестиционный менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Лахметкиной. М. : КНОРУС, 2016. 262 с.
8. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О. П. Основи інвестиційного менеджменту: Навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 340 с.

Інформаційні ресурси

9. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>
10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
12. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.
13. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
14. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.
15. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.
16. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
17. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
18. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>
19. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

21. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.

22. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.

23. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.

24. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.

25. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 5 «Аналіз та оцінка стану та динаміки міжнародної інвестиційної діяльності»

Семінар запитань і відповідей

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Показники оцінки інвестиційних проектів: внутрішня норма доходності, період окупності.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Інвестиційний проект

А. проект, пов'язаний з вкладенням капіталу

В. проект, пов'язаний з реалізацією певного етапу циклу інвестицій – одержання прибутку

С. проект, пов'язаний з реалізацією повного циклу інвестицій (від вкладення капіталу до здачі його в експлуатацію та одержання прибутку)

Д. проект, пов'язаний з реалізацією певного етапу циклу інвестицій (здача його в експлуатацію та одержання прибутку)

2. Інвестиції у підвищення ефективності виробництва передбачають

А. розширення можливостей випуску товарів для ринків, що раніше сформувалися, у межах уже існуючих виробництв

В. створення умов для зниження витрат фірми за рахунок більш досконалого обладнання, навчання персоналу або переміщення виробничих потужностей у регіони з більш вигідними умовами виробництва

С. створення зовсім нових підприємств, які будуть випускати товари, що раніше не виготовлялися фірмою

Д. спробу фірми виходу з товарами, що раніше вже випускалися, на нові для неї ринки

3. Інвестиції у розширення виробництва передбачають

- A. розширення можливостей випуску товарів для ринків, що раніше сформувалися, у межах уже існуючих виробництв
- B. створення умов для зниження витрат фірми за рахунок більш досконалого обладнання, навчання персоналу або переміщення виробничих потужностей у регіони з більш вигідними умовами виробництва
- C. створення зовсім нових підприємств, які будуть випускати товари, що раніше не виготовлялися фірмою
- D. спробу фірми виходу з товарами, що раніше вже випускалися, на нові для неї ринки

4. Інвестиції у розширення виробництва передбачають

- A. розширення можливостей випуску товарів для ринків, що раніше сформувалися, у межах уже існуючих виробництв
- B. створення умов для зниження витрат фірми за рахунок більш досконалого обладнання, навчання персоналу або переміщення виробничих потужностей у регіони з більш вигідними умовами виробництва
- C. створення зовсім нових підприємств, які будуть випускати товари, що раніше не виготовлялися фірмою, або дозволять фірмі вжити спробу виходу з товарами, що раніше вже випускалися, на нові для неї ринки
- D. необхідність задовольнити вимоги влади в частині або екологічних стандартів, або безпеки продукції, або інших умов діяльності, які не можуть бути забезпечені лише за рахунок удосконалення менеджменту

5. Інвестиції задля задоволення вимог державних органів управління передбачають

- A. розширення можливостей випуску товарів для ринків, що раніше сформувалися, у межах уже існуючих виробництв
- B. створення умов для зниження витрат фірми за рахунок більш досконалого обладнання, навчання персоналу або переміщення виробничих потужностей у регіони з більш вигідними умовами виробництва
- C. створення зовсім нових підприємств, які будуть випускати товари, що раніше не виготовлялися фірмою, або дозволять фірмі вжити спробу виходу з товарами, що раніше вже випускалися, на нові для неї ринки
- D. необхідність задовольнити вимоги влади в частині або екологічних стандартів, або безпеки продукції, або інших умов діяльності, які не можуть бути забезпечені лише за рахунок удосконалення менеджменту

6. Передінвестиційна фаза інвестиційного проекту охоплює

- A. проектування, укладання договорів підряду, будівництво
- B. попередні дослідження до остаточного прийняття інвестиційного рішення
- C. етап експлуатації знову створених об'єктів
- D. шлях від ідеї до випуску продукції

7. Інвестиційна фаза інвестиційного проекту охоплює

- A. проектування, укладання договорів підряду, будівництво
- B. попередні дослідження до остаточного прийняття інвестиційного рішення
- C. етап експлуатації знову створених об'єктів
- D. шлях від ідеї до випуску продукції

8. Виробнича фаза інвестиційного проекту охоплює

- A. проектування, укладання договорів підряду, будівництво
- B. попередні дослідження до остаточного прийняття інвестиційного рішення
- C. етап експлуатації знову створених об'єктів
- D. шлях від ідеї до випуску продукції

9. Метод розрахунку чистого приведенного доходу (NPV)

- A. метод аналізу інвестицій, який базується на визначенні величини, одержаної шляхом дисконтування різниці між усіма річними відтоками та притоками реальних грошей, які накопичуються протягом всього життя проекту
- B. ставки дисконту, використання якої б забезпечило рівність поточної вартості очікуваних грошових відтоків та поточної вартості очікуваних грошових притоків
- C. є відносною величиною та продовженням показника NPV
- D. метод, який базується на використанні бухгалтерського показника – прибутку

10. Метод визначення індексу рентабельності інвестицій (PI)

- A. метод аналізу інвестицій, який базується на визначенні величини, одержаної шляхом дисконтування різниці між усіма річними відтоками та притоками реальних грошей, які накопичуються протягом всього життя проекту
- B. ставки дисконту, використання якої б забезпечило рівність поточної вартості очікуваних грошових відтоків та поточної вартості очікуваних грошових притоків
- C. є відносною величиною та продовженням показника NPV
- D. метод, який базується на використанні бухгалтерського показника – прибутку

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Швед В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. / В.В. Швед, О.А. Закладний. Вінниця, 2017. 224 с.
2. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
3. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: [підручник] / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін.; за ред. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2003. 387 с.

4. Адамчик В.В. Міжнародна інвестиційна та інноваційна діяльність: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / В.В. Адамчик ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». - Тернопіль ; Львів : Крок, 2014. 238 с.

Додаткова

5. Сазонець І.А., Федорова В.А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 272 с.

6. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.

7. Инвестиционный менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Лахметкиной. М. : КНОРУС, 2016. 262 с.

8. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О. П. Основи інвестиційного менеджменту: Навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 340 с.

Інформаційні ресурси

9. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>

10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

11. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

12. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

13. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

14. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

15. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.

16. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

17. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.

18. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>

19. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

21. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.

22. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.

23. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.

24. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.

25. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 6 «Аналіз та оцінка ефективності міжнародної інвестиційної діяльності»

Семінар запитань і відповідей

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Період окупності та точка беззбитковості.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Метод визначення внутрішньої норми доходності інвестицій (IRR)

- A. метод аналізу інвестицій, який базується на визначенні величини, одержаної шляхом дисконтування різниці між усіма річними відтоками та притоками реальних грошей, які накопичуються протягом всього життя проекту
- B. ставки дисконту, використання якої б забезпечило рівність поточної вартості очікуваних грошових відтоків та поточної вартості очікуваних грошових притоків
- C. є відносною величиною та продовженням показника NPV
- D. метод, який базується на використанні бухгалтерського показника – прибутку

2. Метод визначення бухгалтерської рентабельності інвестицій (ROI) або середньої норми прибутку на інвестиції (ARR)

- A. метод аналізу інвестицій, який базується на визначенні величини, одержаної шляхом дисконтування різниці між усіма річними відтоками та притоками реальних грошей, які накопичуються протягом всього життя проекту
- B. ставки дисконту, використання якої б забезпечило рівність поточної вартості очікуваних грошових відтоків та поточної вартості очікуваних грошових притоків
- C. є відносною величиною та продовженням показника NPV
- D. метод, який базується на використанні бухгалтерського показника – прибутку

3. Показник внутрішньої норми доходності (IRR)

- A. характеризує гранично допустимий відносний рівень витрат, які мають місце під час розробки інвестиційного проекту
- B. характеризує мінімально допустимий відносний рівень витрат, які мають місце під час розробки інвестиційного проекту
- C. характеризує максимально допустимий відносний рівень витрат, які мають місце під час реалізації інвестиційного проекту
- D. характеризує мінімально допустимий відносний рівень витрат, які мають місце під час реалізації інвестиційного проекту

4. Строк окупності інвестицій(PP)

- A. тривалість часу, протягом якого не дисконтовані прогностні надходження грошових коштів перевищують не дисконтовану суму інвестицій, тобто це число років, необхідних для відшкодування інвестицій

- V. число місяців, за які не дисконтовані фактичні надходження грошових коштів не перевищують дисконтовану суму інвестицій
- C. проміжок часу, протягом якого дисконтовані фактичні надходження грошових коштів не перевищують дисконтовану суму інвестицій
- D. число періодів, необхідних для перевищення дисконтованої суми зобов'язань

5. Інвестиційна фаза (освоєння інвестицій) інвестиційного проекту

- A. є останньою у проектному циклі, де інвестор одержує результати від вкладеного капіталу, її основою є реабілітаційні дослідження, які проводяться на рівні фірми або підприємства
- V. детальне проектне опрацювання та заключення контрактів, включаючи участь у тендерах, оцінку пропозицій та проведення переговорів
- C. придбання та передача технологій, включаючи основні проектні роботи
- D. період реалізації інвестиційного проекту; головним завданням цього періоду є виконання суб'єктами інвестиційної діяльності своїх функціональних обов'язків щодо проекту

6. Друга фаза (інвестиційна) інвестиційного проекту

- A. є останньою у проектному циклі, де інвестор одержує результати від вкладеного капіталу, її основою є реабілітаційні дослідження, які проводяться на рівні фірми або підприємства
- V. може бути розділена за такими стадіями: встановлення правової, фінансової та організаційної основ для здійснення проекту; придбання та передача технологій, включаючи основні проектні роботи; детальне проектне опрацювання та заключення контрактів, включаючи участь у тендерах, оцінку пропозицій та проведення переговорів; придбання землі, будівельні роботи та установка обладнання тощо
- C. аналіз технічного, комерційного, фінансового та економічного стану підприємства з метою збільшення ефективності його діяльності та прибутковості із збереженням його як самостійної економічної одиниці
- D. період реалізації інвестиційного проекту. Головним завданням цього періоду є виконання суб'єктами інвестиційної діяльності своїх функціональних обов'язків щодо проекту

7. Експлуатаційний (виробничий) етап інвестиційного проекту

- A. є останнім у проектному циклі, де інвестор одержує результати від вкладеного капіталу, його основою є реабілітаційні дослідження, які проводяться на рівні фірми або підприємства
- V. детальне проектне опрацювання та заключення контрактів, включаючи участь у тендерах, оцінку пропозицій та проведення переговорів
- C. придбання та передача технологій, включаючи основні проектні роботи

D. період реалізації інвестиційного проекту; головним завданням цього періоду є виконання суб'єктами інвестиційної діяльності своїх функціональних обов'язків щодо проекту

8. Дисконтування – це процес, що дозволяє

- A. обчислити майбутню вартість
- B. обчислити теперішню вартість
- C. обчислити ануїтет
- D. обчислити прибутковість інвестицій

9. Проект вважається за ефективний, якщо чиста приведена вартість

- A. більше нуля
- B. менше нуля
- C. більше одиниці
- D. менше одиниці

10. Проект вважається за ефективний, якщо коефіцієнт вигоди-витрати

- A. більше нуля
- B. менше нуля
- C. більше одиниці
- D. менше одиниці

4. Розв'яжіть задачі за варіантами:

Підприємство має можливість інвестувати X_1 млн. грн. Розглядаються наступні інвестиційні проекти, які піддаються дробленню (допускається, що можна реалізувати не тільки весь проект цілком, але й будь-яку його частину): X_2 , X_3 , X_4 . Альтернативні витрати по інвестиціям дорівнюють $X_5\%$. Визначте оптимальний інвестиційний портфель для підприємства.

Таблиця 3 - Вихідні дані для розрахунків¹

Варіант	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
<i>1</i>	2	3	4	5	6
1	5	(-2;0,8;0,9;1)	(-3,5; 1,5; 1,5; 1,5)	(-4; 2,7; 2; 0,3)	8
2	10	(-5; 2; 2; 2)	(-3,5; 1,6; 1,4; 1,2)	(-8; 3; 3; 3)	5
3	8	(-4,9; 1,9; 1,8; 1,7)	(-5; 2; 2; 2)	(-7; 3; 2,7; 2,4)	4
4	7	(-5; 2,2; 2,4; 2,6)	(-4,8; 2,5; 2; 1,5)	(-6; 2,4; 2; 1,6)	12
5	5	(-3,8; 1,9; 1,5; 1,1)	(-2,2; 1; 1; 1)	(-4; 1,2; 1,5; 2)	8
6	6	(-5,1; 3,2; 1,8; 1)	(-4; 1,8; 1,6;1,4)	(-5; 1,8; 1,8; 1,8)	9
7	4,4	(-1,8; 0,9; 1; 1,2)	(-2,2; 1,2; 1; 0,8)	(-3; 1,4; 1,2; 1)	7
8	6,2	(-4,7; 1,8; 2; 1,8)	(-2,3; 1,4; 1; 0,6)	(-4; 1,7; 1,5; 1,2)	5
9	8,1	(-6,2; 2; 2,5; 3)	(-8; 3; 3; 3)	(-4; 2; 1,5; 1,2)	6
10	5,3	(-4; 2,7; 2; 1,3)	(-3; 1,7; 1,4; 1,1)	(-2; 0,6; 0,8; 1)	8
11	4	(-3; 1,6; 1,4;1,2)	(-2; 1; 1; 1)	(-1,8; 1,2; 1; 0,8)	9
12	2,7	(-1,6; 0,4; 0,8; 1,2)	(-1,8; 0,9; 0,9; 0,9)	(-1,2; 0,9; 0,6; 0,3)	12

¹ Примітка: у дужках для кожного інвестиційного проекту наведено інформацію про рух грошових коштів. Грошові надходження позначені знаком «+», грошові витрати – знаком «-».

13	3,2	(-3; 1,9; 1,2; 0,6)	(-2,8; 2; 1; 0,4)	(-1; 0,3; 0,7; 1,1)	11
14	4,1	(-2,5; 0,9; 0,9; 0,9)	(-2,6; 1,8; 1; 0,8)	(-2,4; 1,6; 1; 0,4)	15
15	2,7	(-1,3; 0,6; 0,6; 0,6)	(-1,2; 0,8; 0,7; 0,6)	(-1,5; 1; 0,6; 0,3)	16
16	3,6	(-2; 0,8; 1; 0,8)	(-1,8; 0,5; 0,8; 1,3)	(-3; 1,2; 1,3; 1,4)	11
17	5,4	(-4,1; 2,1; 1,8; 1)	(-2; 1; 0,8; 0,6)	(-4; 1,9; 1,6; 1,3)	10
18	3,8	(-2,5; 0,8; 1,2; 2)	(-2,8; 1,5; 1,1; 0,5)	(-3; 1,9; 1,2; 0,6)	5
19	8,2	(-7; 4,6; 3; 1,2)	(-5,6; 2,3; 2; 1,7)	(-6,9; 2,4; 2,4; 2,4)	3,5
20	5,6	(-4,6; 1,3; 1,8; 2,2)	(-5,2; 2,5; 2,2; 1,9)	(-5; 2,5; 2; 1,5)	8

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Швед В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. / В.В. Швед, О.А. Закладний. Вінниця, 2017. 224 с.

2. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.

3. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: [підручник] / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін.; за ред. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2003. 387 с.

4. Адамчик В.В. Міжнародна інвестиційна та інноваційна діяльність: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / В.В. Адамчик ; Нац. ун-т «Львів.політехніка». - Тернопіль ; Львів : Крок, 2014. 238 с.

Додаткова

5. Сазонець І.А., Федорова В.А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 272 с.

6. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.

7. Инвестиционный менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Лахметкиной. М. : КНОРУС, 2016. 262 с.

8. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О. П. Основи інвестиційного менеджменту: Навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 340 с.

Інформаційні ресурси

9. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>

10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

11. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

12. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

13. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

14. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

15. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.

16. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

17. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.

18. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>
19. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
21. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
22. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
23. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
24. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
25. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 7 «Міжнародний інвестиційний ринок» **Семінар – розгорнута бесіда**

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
Деривативи.
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Згідно з Керівництвом з платіжного балансу МВФ міжнародна інвестиційна позиція

- A. статистичний показник, що відображає на певний час співвідношення між фінансовими активами резидентів певної економіки та обов'язками цих резидентів нерезидентам
- B. процес переміщення фінансових активів від одного суб'єкта до іншого, з однієї країни в іншу за допомогою цінних паперів і інших фінансових інструментів
- C. статистичний звіт, що відображає накопичені запаси зовнішніх фінансових активів та пасивів країни – всі фінансові вимоги та зобов'язання резидентів країни щодо нерезидентів
- D. характеризує максимально допустимий відносний рівень витрат, які мають місце під час реалізації інвестиційного проекту

2. Позитивне сальдо балансу міжнародної інвестиційної позиції означає, що

- A. країна є бруто-кредитором
- B. країна є нетто-кредитором
- C. країна є бруто-позичальником
- D. країна є нетто-позичальником

3. Відповідно до Методики розрахунку рівня економічної безпеки України, інвестиційна безпека

- A. стан національної економіки, який дає змогу зберігати стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз
- B. складова економічної безпеки, такий рівень національних та іноземних інвестицій (за умови оптимального їх співвідношення), який здатен забезпечити довгострокову позитивну економічну динаміку при належному рівні фінансування науково-технічної сфери, створення інноваційної інфраструктури та адекватних інноваційних механізмів
- C. складова економічної безпеки, захищеність фінансових інтересів суб'єктів господарювання на усіх рівнях фінансових відносин
- D. комплекс дієвих заходів офіційних державних органів, які забезпечують стійкість до зовнішніх та внутрішніх загроз, характеризують здатність національної економіки до розширеного самовідтворення та задоволення потреб громадян, суспільства і держави на певному визначеному рівні та часовому проміжку

4. Інвестиційний ринок

- A. ринок цінних паперів – боргових свідоцтв з термінами погашення менше одного року
- B. форма виявлення на інвестиційному ринку загалом, або на окремих його сегментах системи факторів (умов), які визначають співвідношення попиту, пропозиції, цін та конкуренції
- C. сукупність економічних відносин, які складаються між продавцями та споживачами інвестиційних товарів та послуг, а також об'єктів інвестування в усіх його формах
- D. сфера взаємодії суб'єктів ринку щодо забезпечення виробництва і вільного руху технологій, засобів виробництва і послуг

5. Сегменти інвестиційного ринку

- A. ринок споживчих товарів, ринок споживчого кредиту, ринок інвестиційних товарів і ринок фінансових ресурсів
- B. ринок інвестиційних товарів, ринок споживчого кредиту, ринок фінансових установ
- C. ринок споживчих товарів, ринок споживчого попиту, ринок фінансових установ
- D. ринок інвестиційних товарів, ринок споживчого попиту, ринок фінансових установ

6. Ринок реальних активів

- A. поділяється на: грошовий ринок; ринок капіталів; кредитний ринок
- B. пропонує такі інвестиційні товари та послуги: нерухомість, ділянки під будівництво; обладнання, будівельні матеріали, дослідницькі, конструкторські, будівельні, монтажні, пуско-налагоджувальні та інші

- роботи і послуги; нові технології, ліцензії, патенти на винаходи і відкриття, досвід, знання, ноу-хау, інжинірингові послуги
- C. класифікується як первинний (розміщення нових цінних паперів) та вторинний (торгівля цінними паперами, які були випущені раніше і перебувають в обігу)
  - D. ринок продукції проектно-дослідницьких, будівельних, монтажних підприємств, фірм і постачальників матеріально-технічних ресурсів, яка в основному забезпечує інвестиційний процес

7. Ринок фінансових ресурсів

- A. поділяється на: грошовий ринок; ринок капіталів; кредитний ринок
- B. пропонує такі інвестиційні товари та послуги: нерухомість, ділянки під будівництво; обладнання, будівельні матеріали, дослідницькі, конструкторські, будівельні, монтажні, пуско-налагоджувальні та інші роботи і послуги; нові технології, ліцензії, патенти на винаходи і відкриття, досвід, знання, ноу-хау, інжинірингові послуги
- C. класифікується як первинний (розміщення нових цінних паперів) та вторинний (торгівля цінними паперами, які були випущені раніше і перебувають в обігу)
- D. ринок продукції проектно-дослідницьких, будівельних, монтажних підприємств, фірм і постачальників матеріально-технічних ресурсів, яка в основному забезпечує інвестиційний процес

8. Ринок капіталів

- A. поділяється на: грошовий ринок; ринок капіталів; кредитний ринок
- B. пропонує такі інвестиційні товари та послуги: нерухомість, ділянки під будівництво; обладнання, будівельні матеріали, дослідницькі, конструкторські, будівельні, монтажні, пуско-налагоджувальні та інші роботи і послуги; нові технології, ліцензії, патенти на винаходи і відкриття, досвід, знання, ноу-хау, інжинірингові послуги
- C. класифікується як первинний (розміщення нових цінних паперів) та вторинний (торгівля цінними паперами, які були випущені раніше і перебувають в обігу)
- D. ринок продукції проектно-дослідницьких, будівельних, монтажних підприємств, фірм і постачальників матеріально-технічних ресурсів, яка в основному забезпечує інвестиційний процес

9. Основним інвестиційним товаром є

- A. монтажні, пуско-налагоджувальні та інші роботи і послуги
- B. нерухомість, ділянки під будівництво
- C. нові технології, ліцензії, патенти на винаходи і відкриття
- D. продукція проектно-дослідницьких, будівельних, монтажних підприємств, фірм і постачальників матеріально-технічних ресурсів, яка в основному забезпечує інвестиційний процес

10. Елемент інвестиційної інфраструктури

- А. кредитні та страхові інститути та мережа аудиторських фірм
- В. засоби масової інформації
- С. урядові та національні інститути
- Д. установи професійної підготовки фахівців для урядової роботи

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Швед В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. / В.В. Швед, О.А. Закладний. Вінниця, 2017. 224 с.
2. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
3. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: [підручник] / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін.; за ред. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2003. 387 с.
4. Адамчик В.В. Міжнародна інвестиційна та інноваційна діяльність: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / В.В. Адамчик ; Нац. ун-т «Львів.політехніка». - Тернопіль ; Львів : Крок, 2014. 238 с.

Додаткова

5. Сазонець І.А., Федорова В.А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 272 с.
6. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.
7. Инвестиционный менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Лахметкиной. М. : КНОРУС, 2016. 262 с.
8. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О. П. Основи інвестиційного менеджменту: Навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 340 с.

Інформаційні ресурси

9. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>
10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
12. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.
13. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
14. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.
15. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_ks.htm.
16. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
17. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.
18. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>

19. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
21. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
22. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
23. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
24. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
25. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 8 «ТНК» **Семінар – дискусія**

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

- 1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
- 2. Самостійно опрацюйте питання:
ТНК, МНК.*
- 3. Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Кон'юнктура інвестиційного ринку

- положення ринку у визначеній точці економічного або сезонного циклу
- економічна ситуація, що склалася на ринку відносно пропозиції, попиту, рівня цін, товарних запасів
- форма виявлення на інвестиційному ринку загалом, або на окремих його сегментах системи факторів (умов), які визначають співвідношення попиту, пропозиції, цін та конкуренції
- найважливіші ознаки, риси, показники, які характеризують поточний і перспективний стан ринку

2. Стадія кон'юнктури інвестиційного ринку – підйом кон'юнктури

- пов'язана зі зниженням інвестиційної активності через спад в економіці загалом, майже повним насиченням попиту на об'єкти інвестування та деяким надлишком їх пропозиції
- пов'язана з підвищенням активності ринкових процесів у зв'язку з поживленням економіки загалом
- пов'язана з різким зростанням попиту на усі інвестиційні товари, які пропозиція не зважаючи на ріст, задовольнити не може
- найбільш не сприятлива стадія на інвестиційному ринку з позицій інвестиційної активності

3. Стадія кон'юнктури інвестиційного ринку – кон'юнктурний бум

- A. пов'язана зі зниженням інвестиційної активності через спад в економіці загалом, майже повним насиченням попиту на об'єкти інвестування та деяким надлишком їх пропозиції
- B. пов'язана з підвищенням активності ринкових процесів у зв'язку з пожвавленням економіки загалом
- C. пов'язана з різким зростанням попиту на усі інвестиційні товари, які пропозиція не зважаючи на ріст, задовольнити не може
- D. найбільш не сприятлива стадія на інвестиційному ринку з позицій інвестиційної активності

4. Стадія кон'юнктури інвестиційного ринку – ослаблення кон'юнктури

- A. пов'язана зі зниженням інвестиційної активності через спад в економіці загалом, майже повним насиченням попиту на об'єкти інвестування та деяким надлишком їх пропозиції
- B. пов'язана з підвищенням активності ринкових процесів у зв'язку з пожвавленням економіки загалом
- C. пов'язана з різким зростанням попиту на усі інвестиційні товари, які пропозиція не зважаючи на ріст, задовольнити не може
- D. найбільш не сприятлива стадія на інвестиційному ринку з позицій інвестиційної активності

5. Стадія кон'юнктури інвестиційного ринку – кон'юнктурний спад

- A. пов'язана зі зниженням інвестиційної активності через спад в економіці загалом, майже повним насиченням попиту на об'єкти інвестування та деяким надлишком їх пропозиції
- B. пов'язана з підвищенням активності ринкових процесів у зв'язку з пожвавленням економіки загалом
- C. пов'язана з різким зростанням попиту на усі інвестиційні товари, які пропозиція не зважаючи на ріст, задовольнити не може
- D. найбільш не сприятлива стадія на інвестиційному ринку з позицій інвестиційної активності

6. Найбільш надійним методичним апаратом в системі методів дослідження кон'юнктури інвестиційного ринку володіє

- A. оперативний аналіз
- B. фундаментальний аналіз
- C. технічний аналіз
- D. стратегічний аналіз

7. Система регулювання прямого і портфельного інвестування формується і існує на двох рівнях

- A. на локальному та національному
- B. на національному та міжнародному

- C. на національному та регіональному
- D. на регіональному та міжнародному

8. Важливим критерієм для зарубіжних ТНК при виборі аутсорсера є наявність певної сертифікації виробника послуг

- A. CPMM , ISO 9000, CMM
- B. CP3M , ISO 9001, CMM
- C. CP3M , CMM
- D. ISO 9001, CMM

9. Основою створення міжнародних стратегічних альянсів є угоди, які передбачають довгострокову передачу й/або обмін науково-технічними знаннями, авторськими правами, винаходами і патентами на них, ноу-хау між партнерами, що не припускають взаємної залежності, спільного контролю або довгострокової підтримки розвитку виробництва продукції – це

- A. перехресні інтелектуальні угоди
- B. взаємні ліцензійні угоди
- C. перехресні ліцензійні угоди
- D. взаємні інтелектуальні угоди

10. ТНК – це фірма, що має власні філії в

- A. 1-й і більше країнах
- B. 2-х і більше країнах
- C. 3-х і більше країнах
- D. 4-х і більше країнах

4. Розв'яжіть задачі за варіантами:

1. Переоцінена ринкова вартість матеріальних активів ТНК дорівнює X_1 млн. дол., галузевий коефіцієнт відношення чистого прибутку до власного капіталу – $X_2\%$, середньорічний чистий прибуток ТНК за останні п'ять років – X_3 млн. дол., коефіцієнт капіталізації прибутків ТНК – $X_4\%$. Визначити гудвіл ТНК та зробіть висновок про його інвестиційну привабливість.

Варіант	Показники			
	X_1	X_2	X_3	X_4
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1	700	12	150	15
2	500	18	125	10
3	600	25	250	12
4	850	14	236	10
5	1050	10	195	11
6	268	8	96	10
7	147	7	78	12
8	256	5	125	13
9	598	14	105	14
10	650	6	205	15
11	1000	10	140	16

12	255	11	95	15
13	187	16	68	14
14	399	23	103	11
15	255	18	98	12
16	263	19	95	13
17	850	18	270	14
18	1200	12	205	15
19	950	11	189	16
20	780	9	256	18

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Швед В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. / В.В. Швед, О.А. Закладний. Вінниця, 2017. 224 с.
2. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
3. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: [підручник] / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін.; за ред. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2003. 387 с.
4. Адамчик В.В. Міжнародна інвестиційна та інноваційна діяльність: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / В.В. Адамчик ; Нац. ун-т «Львів.політехніка». - Тернопіль ; Львів : Крок, 2014. 238 с.

Додаткова

5. Сазонець І.А., Федорова В.А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 272 с.
6. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.
7. Инвестиционный менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Лахметкиной. М. : КНОРУС, 2016. 262 с.
8. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О. П. Основи інвестиційного менеджменту: Навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 340 с.

Інформаційні ресурси

9. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>
10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
12. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.
13. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
14. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.
15. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_ks.htm.
16. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

17. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.
18. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>
19. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
21. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
22. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
23. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
24. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
25. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 9 «Регулювання прямого та портфельного інвестування на національному рівні»

Семінар запитань і відповідей

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
Рейтингові агентства та їх вплив на міжнародні потоки інвестицій.
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Правові методи регулювання прямого і портфельного інвестування

- A. реалізуються через систему дотацій, кредитів, здійснення фіскальної політики
- B. юридично визначають господарську суб'єктність, регламентують питання власності
- C. реалізуються через систему цивільного і процесуального права
- D. орієнтовані на формування і розвиток тієї чи іншої тієї чи іншої ідеології, виховання відповідного типу менталітету громадян і суспільства в цілому за допомогою організаційно оформлених інститутів

2. Адміністративні методи регулювання прямого і портфельного інвестування

- A. реалізуються через систему дотацій, кредитів, здійснення фіскальної політики
- B. юридично визначають господарську суб'єктність, регламентують питання власності
- C. реалізуються через систему цивільного і процесуального права

- D. орієнтовані на формування і розвиток тієї чи іншої тієї чи іншої ідеології, виховання відповідного типу менталітету громадян і суспільства в цілому за допомогою організаційно оформлених інститутів

3. Економічні методи регулювання прямого і портфельного інвестування

- A. реалізуються через систему дотацій, кредитів, здійснення фіскальної політики
- B. юридично визначають господарську суб'єктність, регламентують питання власності
- C. реалізуються через систему цивільного і процесуального права
- D. орієнтовані на формування і розвиток тієї чи іншої тієї чи іншої ідеології, виховання відповідного типу менталітету громадян і суспільства в цілому за допомогою організаційно оформлених інститутів

4. Соціально-психологічні методи регулювання прямого і портфельного інвестування

- A. реалізуються через систему дотацій, кредитів, здійснення фіскальної політики
- B. юридично визначають господарську суб'єктність, регламентують питання власності
- C. реалізуються через систему цивільного і процесуального права
- D. орієнтовані на формування і розвиток тієї чи іншої тієї чи іншої ідеології, виховання відповідного типу менталітету громадян і суспільства в цілому за допомогою організаційно оформлених інститутів

5. Засоби державного регулювання припливу іноземних інвестицій умовно поділяють на дві групи

- A. формальні та неформальні
- B. прямі та обернені
- C. локальні та глобальні
- D. короткострокові та довгострокові

6. Прямі засоби державного регулювання припливу іноземних інвестицій

- A. безпосередньо не обмежують приплив інвестицій і не застосовуються з дискримінаційних міркувань проти іноземних інвесторів
- B. бар'єри, пов'язані зі специфікою адміністративних процедур, жорсткою інституціональною структурою приймаючих країн, з діяльністю політичних і соціально-культурних організацій
- C. регулюють приплив іноземних інвестицій на основі законодавчих норм і правил
- D. ті, яким надається пріоритет, зважаючи на значний їх вплив на діяльність на діяльність іноземних компаній

7. Непрямі засоби державного регулювання припливу іноземних інвестицій

- A. регулюють приплив іноземних інвестицій на основі законодавчих норм і правил
- B. законодавчі чи інші обмеження на частку закордонної власності і контроль в окремих галузях
- C. створюють бар'єри стосовно іноземних інвестицій і компаній, що належать іноземним інвесторам чи контролюються ними
- D. бар'єри, пов'язані зі специфікою адміністративних процедур, жорсткою інституціональною структурою приймаючих країн, з діяльністю політичних і соціально-культурних організацій

8. Пенсійні фонди

- A. фінансові інститути, які формуються і функціонують на підставі акумуляції пенсійних заощаджень населення, державних установ, приватних компаній
- B. неприбуткові інститути
- C. виключно приватні організації
- D. виключно державні організації

9. Основним нормативним документом, що регулює здійснення іноземного інвестування в Україні

- A. Закон України «Про режим іноземного інвестування»
- B. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»
- C. Закон України «Про інвестиційну діяльність»
- D. Закон України «Про державну програму заохочення іноземних інвестицій»

10. До фіскальних стимулів іноземних капіталовкладень можна віднести

- A. податкові канікули
- B. субсидовані позики
- C. субсидування послуг
- D. захист від імпоротної конкуренції

Семінар 10 «Регулювання прямого та портфельного інвестування на наднаціональному рівні»

Семінар запитань і відповідей

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Міжнародні організації, що впливають на розвиток міжнародного інвестування.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. До груп стимулів іноземних капіталовкладень, за класифікацією Секретаріату ЮНКТАД, належать

- A. стимулюючі пільги; фінансові пільги; додаткові пільги
- B. юридичні пільги; економічні пільги; інші пільги
- C. економічні пільги; фіскальні пільги; додаткові пільги
- D. фіскальні пільги; фінансові пільги; інші пільги

2. Угоди про уникнення подвійного оподаткування – УУПО (double taxation treaties – DTTs)

- A. міждержавні угоди, які визначають умови, форми, засоби здійснення прямих іноземних інвестицій в країнах угоди
- B. угоди, які укладаються між країнами-членами регіональних інтеграційних організацій
- C. угоди, які передбачають утримання податків з доходів на іноземні інвестиції або в країні базування головної компанії, або в країні, де розташовані її підрозділи
- D. контрактні угоди між двома сторонами, про обмін потоками грошових коштів, які розраховані за різними ставками, але виходять з однієї суми, відомої як умовна сума

3. Група фінансових стимулів іноземних капіталовкладень включає

- A. зниження ставки податку на прибуток корпорацій
- B. зниження експортного мита
- C. гарантовані експортні кредити
- D. укладання преференційних державних контрактів

4. До групи засобів стимулювання – інші пільги належить

- A. участь державного капіталу в інвестиціях у проекти з високим комерційним ризиком
- B. преференційне оподаткування доходів від експорту
- C. скорочення внесків у соціальні фонди
- D. субсидування витрат на створення чи реконструкцію інфраструктури інвестиційного проекту

5. Міжнародні інститути, що регулюють прямі і портфельні інвестиції на багатосторонньому рівні

- A. Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій – БАГІ (MIGA); Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів – МЦУІС (ICSID); Міжнародна фінансова корпорація – МФК (IFC); Міжнародний банк реконструкції і розвитку – МБРР (IBRD); Міжнародний валютний фонд – МВФ (IMF)
- B. Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій – БАГІ (MIGA); Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів – МЦУІС (ICSID); Міжнародна фінансова корпорація – МФК (IFC); Міжнародний

- банк реконструкції і розвитку – МБРР (IBRD); Міжнародна асоціація розвитку – МАР (IDA)
- C. Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій – БАГІ (MIGA); Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів – МЦУІС (ICSID); Міжнародна фінансова корпорація – МФК (IFC); Європейський банк реконструкції і розвитку – ЄБРР (EBRD); Міжнародна асоціація розвитку – МАР (IDA)
- D. Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій – БАГІ (MIGA); Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів – МЦУІС (ICSID); Міжнародна фінансова корпорація – МФК (IFC); Європейський банк реконструкції і розвитку – ЄБРР (EBRD); Міжнародний валютний фонд – МВФ (IMF)

6. Забезпечення стійкого припливу приватних інвестицій до країн, що розвиваються; сприяння їх економічному зростанню через заохочення приватного підприємництва у виробничому секторі – головна мета

- A. Міжнародного валютного фонду (МВФ)
B. Міжнародної фінансової корпорації (МФК)
C. Європейського банку реконструкції і розвитку (ЄБРР)
D. Міжнародної асоціації розвитку (МАР)

7. Основна кредитна установа Світового банку

- A. Міжнародна фінансова корпорація – МФК
B. Міжнародний валютний фонд – МВФ
C. Міжнародний банк реконструкції і розвитку – МБРР
D. Міжнародна асоціація розвитку – МАР

8. Діяльність якого міжнародного інституту спрямована, головним чином, на допомогу країнам, що розвиваються, через заохочення розвитку приватного сектора, мобілізації внутрішніх і зовнішніх джерел капіталу

- A. Міжнародна фінансова корпорація – МФК
B. Міжнародний валютний фонд – МВФ
C. Міжнародний банк реконструкції і розвитку – МБРР
D. Міжнародна асоціація розвитку – МАР

9. Двосторонні інвестиційні угоди – ДІУ (bilateral investment treaties – BITs)

- A. міждержавні угоди, які визначають умови, форми, засоби здійснення прямих іноземних інвестицій в країнах угоди
B. угоди, які укладаються між країнами-членами регіональних інтеграційних організацій
C. угоди, які передбачають утримання податків з доходів на іноземні інвестиції або в країні базування головної компанії, або в країні, де розташовані її підрозділи

- D. контрактні угоди між двома сторонами, про обмін потоками грошових коштів, які розраховані за різними ставками, але виходять з однієї суми, відомої як умовна сума

10. Інші міжнародні інвестиційні угоди – ІМІУ (other international investment agreements – other IIAs)

- A. міждержавні угоди, які визначають умови, форми, засоби здійснення прямих іноземних інвестицій в країнах угоди
- B. угоди, які укладаються між країнами-членами регіональних інтеграційних організацій
- C. угоди, які передбачають утримання податків з доходів на іноземні інвестиції або в країні базування головної компанії, або в країні, де розташовані її підрозділи
- D. контрактні угоди між двома сторонами, про обмін потоками грошових коштів, які розраховані за різними ставками, але виходять з однієї суми, відомої як умовна сума

4. Розв'яжіть задачі за варіантами:

Відсоткова ставка в країні X_1 в Y р. становила $r_1\%$ річних, в країні X_2 - $r_2\%$ річних. Прогнозується, що в $Y+1$ р. курс крошої одиниці країни X_1 і по відношенню до грошої одиниці країни X_2 впаде з E_t до E_{t+1} од. X_1 / од. X_2 . За інших рівних умов в якій з двох країн вигідніше інвестувати гроші?

Варіант	r_1	r_2	E_t	E_{t+1}
1	18,1	8,3	5,6	7,0
2	16,6	7,0	6,0	7,5
3	19,0	8,2	5,5	6,0
4	17,5	10,0	5,6	6,2
5	18,3	6,0	6,2	7,4
6	17,0	7,5	6,0	6,3
7	15,1	6,0	7,0	7,2
8	20,2	7,5	6,8	7,0
9	18,0	5,3	5,9	6,2
10	17,4	6,5	6,2	7,0
11	16,0	5,5	7,1	7,5
12	19,1	7,0	6,9	7,3
13	18,5	10,0	5,6	7,0
14	21,3	11,6	6,0	7,2
15	14,9	5,8	5,3	5,5
16	21,9	7,5	6,0	6,3
17	17,2	6,5	6,2	7,5
18	16,1	7,3	5,5	6,6
19	15,4	5,5	7,0	7,3
20	19,2	7,9	6,8	7,0

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Швед В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. / В.В. Швед, О.А. Закладний. Вінниця, 2017. 224 с.
2. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
3. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: [підручник] / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін.; за ред. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2003. 387 с.
4. Адамчик В.В. Міжнародна інвестиційна та інноваційна діяльність: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / В.В. Адамчик ; Нац. ун-т «Львів.політехніка». - Тернопіль ; Львів : Крок, 2014. 238 с.

Додаткова

5. Сазонець І.А., Федорова В.А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 272 с.
6. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.
7. Инвестиционный менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Лахметкиной. М. : КНОРУС, 2016. 262 с.
8. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О. П. Основи інвестиційного менеджменту: Навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 340 с.

Інформаційні ресурси

9. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>
10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
12. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.
13. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
14. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.
15. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.
16. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
17. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
18. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>
19. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
21. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
22. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
23. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
24. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.

25. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 11 «Україна у міжнародному русі прямих іноземних інвестицій» *Семінар – розгорнута бесіда*

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Офшорні зони.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Приплив і відплив прямих і портфельних інвестицій в Україні відстежуються, обліковуються і публікуються

- A. Міжнародним валютним фондом – МВФ
- B. Національним банком України
- C. Міністерством розвитку економіки торгівлі та сільського господарства України
- D. Міністерством фінансів України

2. Основними перешкодами, що заважають іноземним інвесторам вкладати свої кошти в Україну

- A. корупція і недовіра до судової системи, фінансова нестабільність
- B. зростаючий ступінь конкурентної боротьби між країнами за залучення прямих іноземних інвестицій
- C. збільшення сум амортизаційних відрахувань
- D. скорочення суми оподаткованого прибутку залежно від кількості працюючих та інших витрат на робочу силу

3. Зростанню припливу ПІІ в Україну сприяють такі фактори

- A. досконале законодавство України, в т.ч. пов'язане з регулюванням іноземного інвестування
- B. наявність в країні значних ресурсів, в т.ч. сировинних, промислових, науково-технічних, інноваційних, інфраструктурних (міжнародних морських, авіаційних, залізничних транспортних систем; нафто-, газо-, водопровідних систем), кадрових
- C. державна політика зі стримування іноземних інвестицій
- D. неможливість націоналізації і примусове вилучення інвестицій

4. Фактор, що стримує іноземне інвестування в Україну

- A. державна політика зі стимулювання іноземних інвестицій
- B. входження України до міжнародних організацій

- C. географічне положення України
- D. низькі позиції України в системі міжнародних рейтингів

5. Найважливішим показником відносної інвестиційної привабливості України є

- A. зростаючі масштаби загальної накопиченої суми прямих іноземних інвестицій
- B. зростаючі масштаби загальної накопиченої суми портфельних іноземних інвестицій
- C. збереження масштабів загальної накопиченої суми прямих та портфельних іноземних інвестицій на одному рівні
- D. скорочення масштабів прямих та зростання портфельних іноземних інвестицій

6. Понад 70 % загального обсягу прямих іноземних інвестицій в економіку України надходить з

- A. із США
- B. з країн ЄС
- C. із Скандинавських країн
- D. з інших країн світу

7. В галузевій структурі прямих іноземних інвестицій Україні найбільш привабливими є

- A. ІТ-галузь
- B. оптова та роздрібна торгівля
- C. розвиток фінансів та страхування
- D. розвиток промисловості

8. Національна інвестиційна рада України

- A. консультативно-дорадчий орган при Президентові України
- B. консультативно-дорадчий орган при Кабінеті Міністрів України
- C. консультативно-дорадчий орган при Верховній Раді України
- D. консультативно-дорадчий орган при Конституційному Суді України

9. Офіс Національної інвестиційної ради України фінансується

- A. через донорський рахунок Міжнародної асоціації розвитку
- B. через мультидонорський рахунок Європейського банку реконструкції та розвитку
- C. через мультидонорський рахунок Міжнародного банку реконструкції та розвитку
- D. через донорський рахунок Міжнародного валютного фонду

10. Офіс залучення інвестицій (UkraineInvest)

- A. консультативно-дорадчий орган при Верховній Раді України

- В. постійно діючий дорадчий орган при Президентові України
- С. консультативно-дорадчий орган при Конституційному Суді України
- Д. постійно діючий дорадчий орган при Кабінеті Міністрів України

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Швед В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. / В.В. Швед, О.А. Закладний. Вінниця, 2017. 224 с.
2. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
3. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: [підручник] / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін.; за ред. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2003. 387 с.
4. Адамчик В.В. Міжнародна інвестиційна та інноваційна діяльність: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / В.В. Адамчик ; Нац. ун-т «Львів.політехніка». - Тернопіль ; Львів : Крок, 2014. 238 с.

Додаткова

5. Сазонець І.А., Федорова В.А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 272 с.
6. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.
7. Инвестиционный менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Лахметкиной. М. : КНОРУС, 2016. 262 с.
8. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О. П. Основи інвестиційного менеджменту: Навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 340 с.

Інформаційні ресурси

9. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>
10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
12. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.
13. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
14. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.
15. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.
16. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
17. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
18. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>
19. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

21. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.

22. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.

23. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.

24. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.

25. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 12 «Україна у міжнародному русі портфельних іноземних інвестицій»

Семінар – розгорнута бесіда

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Інвестиційна привабливість країни.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Україна є

- A. нетто-реципієнтом портфельних інвестицій
- B. нетто-кредитором портфельних інвестицій
- C. нетто-позичальником портфельних інвестицій
- D. нетто-експортером портфельних інвестицій

2. Головні іноземні біржі, де українські компанії розміщують свої акції

- A. Токійська і Чиказька біржі
- B. Лондонська і Варшавська біржі
- C. Московська і Віденська біржі
- D. Франкфуртська і Нью-Йоркська біржі

3. Основна країна-інвестор української економіки

- A. Польща
- B. Кіпр
- C. Угорщина
- D. США

4. Міждержавні угоди, які передбачають утримання податків з доходів на іноземні інвестиції або в країні базування головної компанії, або в країні, де розташовані її підрозділи

- A. угоди про між фірмові злиття та поглинання

- В. угоди про скасування подвійного оподаткування
- С. угоди про інвестиційне співробітництво
- Д. угоди про розподіл товарних ринків

5. Відповідно до законодавства України, портфельна інвестиція

- А. господарська операція, яка передбачає внесення коштів або майна до статутного фонду юридичної особи в обмін на корпоративні права, емітовані такою юридичною особою
- В. господарська операція, яка передбачає придбання цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за кошти на фондовому ринку (за винятком операцій із скупівлі акцій як безпосередньо платником податку, так і пов'язаними з ним особами, в обсягах, що перевищують 50% загальної суми акцій, емітованих іншою юридичною особою)
- С. інвестиція з доходів (прибутку) вже існуючих підрозділів в приймаючій країні, що контролюються іноземними корпораціями
- Д. інвестиція, що розширює наявний виробничий потенціал підприємства

6. Пасивна модель управління портфелем передбачає

- А. створення диверсифікованих портфелів із заздалегідь визначеним на довгострокову перспективу рівнем ризику
- В. створення диверсифікованих портфелів із заздалегідь визначеним на довгострокову перспективу рівнем доходу
- С. створення диверсифікованих портфелів із заздалегідь визначеним на довгострокову перспективу зростанням курсової вартості
- Д. ретельне відстеження і негайне придбання тих цінних паперів, які відповідають цілям портфеля, а також швидку зміну його складових

7. До засобів прямого регулювання ринку цінних паперів відносяться

- А. податкова політика держави
- В. ліцензування учасників ринку цінних паперів
- С. гарантії уряду за депозитами, кредитами, позиками приватного сектора
- Д. вихід держави на ринки позикових капіталів

8. Портфельні інвестиції можуть здійснюватися у такі способи

- А. безпосередня купівля-продаж акцій за попередньою угодою між компаніями
- В. організована централізована купівля-продаж акцій на фондових ринках, на спеціальних біржах
- С. правильні відповіді А та В
- Д. немає правильної відповіді

9. В Україні ринок IPO є

- А. розвиненим
- В. нерозвиненим

- C. немає такого ринку
D. всі відповіді вірні

10. Ринок, де відбувається приватне розміщення акцій, або продаж великого пакета акцій компанії декільком інвесторам

- A. IPO
B. PP
C. NPV
D. FPF

4. Розв'яжіть задачі за варіантами:

На основі поданих даних визначте найбільш привабливий проект для здійснення інвестицій.

Варіант	Проект	Роки					Альтернативні витрати по інвестиціям, %	Розмір інвестованого капіталу, млн. грн.
		1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік		
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
1	A	0,2	0,5	0,7	0,8	0,3	5	2
	Б	1,1	0,8	0,9	0	0		2,5
2	A	1,2	1,2	1,2	0	0	7	3
	Б	0,5	1	1,5	2	0		3,2
3	A	2	1,8	1,6	1,4	0	10	4,5
	Б	0,9	0,9	1,8	1,8	1,8		5
4	A	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	15	5,3
	Б	2,4	2,4	2,4	2,4	0		6
5	A	2,5	2,3	2,1	1,9	0	7	7
	Б	2	2,5	2,5	2,5	0		7,5
6	A	1,6	1,4	1,2	1	0,8	9	4,5
	Б	1,9	1,6	1,3	1	0,7		4,9
7	A	1,7	1,7	1,7	1,7	0	10	5,2
	Б	2,3	2,4	2,5	0	0		5,5
8	A	1,5	2	2,5	3	0	12	6
	Б	3,5	3	2,5	0	0		7
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
9	A	0,5	0,7	0,9	1,1	0	8	2
	Б	1,1	0,9	0,7	0,5	0,2		2,5
10	A	1	1	1	1	0	7	3
	Б	2	1,5	1	0	0		3,4
11	A	1	1	1	1	1	5	4
	Б	1,5	1,5	1,5	1,5	0		4,7
12	A	2	1	2	1	2	15	5
	Б	2,7	2,7	2,7	0	0		5,8
13	A	3	3	3	3	3	12	10
	Б	5,3	5,4	5,4	0	0		12
14	A	4	3,2	2,8	2	0	14	8

	Б	3	3	3	3	3		9
15	А	0,9	0,6	0,3	0,9	0,6	11	2,3
	Б	1,2	1,2	1,2	0	0		2,8
16	А	2,7	2,7	2,7	0	0	10	6
	Б	2	2	2	2	2		8
17	А	1	1	0	0	0	8	1,5
	Б	0,5	0,7	0,5	0,7	0,5		2
18	А	1	1	1	0	0	9	2,4
	Б	0,9	0,9	0,9	0,9	0		2,6
19	А	1,2	1,2	1,2	0	0	7	3
	Б	1,2	1,2	1,2	1,2	0		3,5
20	А	1,5	1	0,8	0	0	11	2,5
	Б	1	1	1	1	0		3

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Швед В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. / В.В. Швед, О.А. Закладний. Вінниця, 2017. 224 с.

2. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.

3. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: [підручник] / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін.; за ред. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2003. 387 с.

4. Адамчик В.В. Міжнародна інвестиційна та інноваційна діяльність: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / В.В. Адамчик ; Нац. ун-т «Львів.політехніка». - Тернопіль ; Львів : Крок, 2014. 238 с.

Додаткова

5. Сазонець І.А., Федорова В.А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 272 с.

6. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.

7. Инвестиционный менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Лахметкиной. М. : КНОРУС, 2016. 262 с.

8. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О. П. Основи інвестиційного менеджменту: Навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 340 с.

Інформаційні ресурси

9. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>

10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

11. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

12. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

13. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
14. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.
15. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.
16. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
17. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
18. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>
19. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
21. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
22. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
23. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
24. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
25. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Навчальне видання

*Бочарова Юлія Геннадіївна,
Кожухова Тетяна Валеріївна,
Чернега Оксана Богданівна,
Кошель Вікторія Олегівна,
Воробйова Юлія Миколаївна,
Яковенко Юрій Вячеславович*

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ**

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 2,75.

Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.